

— izdaja ob 4. zjutraj. —
Stane mesečno Din 55.—; za us-
senstvo Din 40.—; pooblastilo.
—
Oglas po tarifu.
—
Uredništvo:
Ljubljana, Knaflcova ulica št. 5/L.
Telefon št. 3072 in 3004, ponoči tudi
št. 3034.
Rekopisi se ne vračajo.

JUTRO

Dnevnik za gospodarstvo, prosveto in politiko

Upravištevno: Ljubljana, Prešernova
ulica št. 54. — Telefon št. 3036.
Ispravitelj oddelka: Ljubljana, Prešer-
nova ulica št. 4. — Telefon št. 2497.
Podružnici: Maribor, Aleksandrova
št. 13 — Celje, Aleksandrova cesta
—
Račun pri poštnem čeku, zavodu: Ljub-
ljana št. 11.443 — Praha čisto 78.187
Wien, Nr. 305.341.

Stepan Radić umrl

Snoči ob 8.55 je v Zagrebu v svoji vili na Pantovčaku umrl Stepan Radić, predsednik HSS in KDK. — Zadela ga je srčna kap.

Ljubljana, 8. avgusta
Stepan Radić je umrl.
Njegovo srce ni moglo vzdržati po-
sledic strašne rane, ki mu jo je mo-
rilčeva krogla prizadejala, opešalo je.
Opešalo je veliko srce. To je bila ena
najplemenitejših in najlepših potez v
značaju voditelja hrvatskega naroda:
njegova neizčrpna ljubezen do naroda,
s katerim je bilo spojeno vse njegovo
bitje. Vsak njegov utrip je bil odjek
utripa narodove duše, njegova prva in
zadnja misel je bila narod, ljudstvo,
kmečki narod. Bilo je to zlato srce, ši-
roko slovansko srce in nič ni karakte-
rističnejšega kakor to, da je politik in
državnik tako pregnantno hrvatskega
kova kakor je bil Radić, istočasno imel
najgloblje jugoslovensko občutje. Ka-
dar je govoril najbolj hrvatsko, je ved-
no mislil globoko jugoslovensko. Nje-
govo srce je bilo široko odprto za slo-
vansko misel in njegovo ime ni zaman
znano po vsem slovanskem svetu kot
ime vnetega zagovornika novega kon-
struktivnega slovanskega sožitja.
Genij naroda je nesporno obsenčil
čudoviti intelekt preprostega kmečkega
sina.

Njegovi politični koncepti so bili včas-
si presenetljivi, izzivali so mnogokrat
kritiko, zadeli na odpor, a nikdo jim
ni mogel odrehati grandioznosti. In z
rastočimi nalogami, ki jih je prevze-
mal, je rasla njegova modrost in se
je vzpenjala linija njegove državniške
delavnosti vedno višje. Nič ne more
Radića kot državnika in patrijota lep-
še in karakterističnejše označiti, kakor
njegove besede neposredno potem, ko
je bila po atentatu izvršena na njem
težka operacija in ko je, nahajajoč se
med smrtjo in življenjem, mesto o ma-
ščevanju in ogorčenju, govoril o po-
trebi, da vsi z združenimi močmi ču-
vamo državo.

Izguba, ki jo je utrpel bratski hrvat-
ski narod, je strašna. Morda v ni-
nem narodu Evrope ni bilo take ne-
osporne avtoritete, kakršna je bila Ra-
dićeva. Njegovi besedi je sledil ves na-
rod in odkar se je združilo v KDK vse,
kar na Hrvatskem politično misli, je v
Radiću bila obeležena vsa sila in vo-
lja samozavednega naroda, odločene-
ga, da si izvojuje svoje pravice v skup-
ni domovini. V Radiću je videl narod
posebno svoje hotenje, svojo dušo
in tako je razumeti neomejeno lju-
bezen in zaupanje, ki ga je izkazoval
zlasti hrvatski kmet svojem voditelju.
Sijajne voditeljske lastnosti, plemen-
ita lojalnost, ljubeznive osebnosti vrl-
ne so Stepanu Radiću tudi v moč-
ni formaciji KDK, ki je plod njegove-
ga državniškega duha, zagotovo od
vsega početka obče spoštovanje in
ogromno avtoriteto. Tudi Slovenci in
Srbi so se naučili ceniti in ljubiti mo-
ža, ko so spoznali poštenost njegovih
misli, odkritost njegovega dela, ljube-
zen za skupno veliko stvar. In tako je
Radićeva smrt za nas vse prebridka
izguba in tudi naše srce se krči v boli.
Bili smo mu hudi nasprotniki, a postali
smo njegovi spoštovateli in resnično
je, da je tudi nam naprednim Sloven-
cem umrl naš človek.

Jugoslavija tuguje nad Radićevim
grobom. Država je v najtežjih trenu-
tkih izgubila velikega sina, državnika,
katerega avtoriteta ji ni bila nikdar
potrebnejša nego sedaj.

Radić svojega naroda, svojih sobo-
jevnikov ni ostavil samih. Njegov poli-
tični testament nas opominja k složno-
sti in bratski ljubavi, njegova smrt nas
je pogreznila v žalost, a je le še ojačala
naše sile in našo voljo, da za spas na-
roda in države trezno in energično,
vedno imajoč pred očmi odgovornost

Zadnji dan v življenju Stepana Radića Podnevi se je počutil bolnik razmeroma dobro. — Proti večeru mu je postalo slabo in ob 7. je padel v agonijo

Zagreb, 8. avgusta 6. Predsednik
KDK Stepan Radić je umrl ob 8.55 zve-
čer. Vest o njegovi smrti se je naglo
razširila po mestu. Kakor hitro se je
izvedelo o njegovi smrti, so takoj pri-
šli zapirati vse javne lokale, s posa-
meznih hiš pa razobešati črne zastave.
Po mestu je vse mirno, samo posamez-
ne skupine pasantov komentirajo na uli-
cah smrt Stepana Radića. »Jutranji
list« je povodom smrti Stepana Radića
izdal posebno izdajo.

Zagreb, 8. avgusta, r. Preteklo noč je
Stepan Radić spal precej mirno, tako
da je davi mogel presedeti kake pol ure
v fotelju. Hrano je zaužival s primer-
oma dobrim tekom. Subjektivno se je po-
čutil dobro. Ob 11. dopoldne so ga pre-
gledali dr. Wenckebach, dr. Radoničič
in dr. Ivančević, ki so izdali naslednji
bulletin: »Respiracija 38, temperatura
37.4, bitje žile 104 in nekoliko iregular-
no, sladkor 0.6, vsega 4.8 g.«

Danes popoldne je dospel ponovno v
Zagreb prof. dr. Emil Singer, osebni
zdravnik avstrijskega kancelarja dok-
torja Seipla. Monakovski specialist za
srčne bolezni dr. Rhombert je sinoči
odpotoval.

Tudi popoldne je bilo Radiću razme-
roma dobro. Z ljudmi, ki so bili okoli
njega, se je še šalil. Sedel je v fotelju.
Popoldne je bil pozvan iz Beograda pro-
fesor dr. Kostić, ki je zdravil Radića v
Beogradu.

Nekoliko pred 7. uro zvečer pa je
Radiću nenadoma postalo zelo slabo.
Takoj so bili pozvani k njemu zdravniki
prof. dr. Wenckebach, prof. dr. Radoni-
čič in dr. Ivančević. Ko so prišli ob 7.
zvečer v vilo, je Radić že ležal v ago-
niji. Zdravniki so mu začeli dajati in-
jekcije, bilo pa je vse zaman. Umrl je
deset minut pred 9. uro zvečer.

Na vest, da je Stepan Radić umrl, so
odhiteli omladinci, ki so stražili okoli
njegove vile, po mestu ter obvestili ob-
činstvo. Ob pol 11. so pričeli zapirati po
vsem mestu javne lokale; prekinili so
tudi predstave v kinematografih. Po
ulicah, zlasti pred uredništvu zagrebskih
listov so se pričele zbirati množice ob-
činstva, ki potrpe razpravljali o smrti
predsednika KDK Stepana Radića.

Porazen vtis v Beo- gradu

Beograd, 8. avgusta, p. Vest o smrti
Stepana Radića je napravila v Beogra-
du silno porazen vtis. Vest se je blisko-
vito razširila po vsem mestu. Poedine
redakcije so takoj izdale letake. Pred
redakcijami so se zbirale velike množi-
ce, ki so živahno komentirale tragično
vest in pričakovale novih poročil.

Zvečer se je v političnih krogih zatr-
jevalo, da se bo morda vlada še tekom
noči sestala k seji, da sklepa o even-
tualni ukrepih.

Jutrišnja seja Narodne skupščine bo
proglášena za žalno sejo.
V beograjskih političnih krogih izra-
žajo bojazn, da bi Radićeva smrt iz-
zvala na Hrvatskem nemire.

Žalostna noč v Za- grebu

Zagreb, 8. avgusta, opolnoči n. Truplo
Stepana Radića leži v njegovi bojniški
sobi pokrito z belim prtom. Ob mrtva-
ški postelji sta nar. posl. dr. Maček in
industrijalec Milan Prpić.

Ob 11. zvečer so prišli v vilo skoraj
vsi člani oblasnega odbora, ki se na-
hajajo v Zagrebu. Zbrala se je tudi ve-
lika množica ljudi, ki polni vso okolico
in potrti motri razsvetljena okna, za
katerimi leži veliki hrvatski vodja.

Policija je odredila po mestu obširne
varnostne ukrepe. Neprestano krožijo
po ulicah policijske patrulje na biciklih
in konjih. Vsa policija in orožništvo sta
v pripravljenosti, po mestu pa je v poz-
ni noči vse mirno; samo posamezne
skupine ljudi stoje na vogalih ulic in
razpravljajo o usodnem dogodku. Po 11.
zvečer so izšle posebne izdaje zagreb-
skih listov. Na mnogih hišah so že iz-
obesili črne zastave.

O polnoči so pričeli zvoniti po vseh
zagrebskih cerkvah. Najprej so se ogla-
sili zvonovi v zagrebski katedrali, na-
to pa v vseh ostalih cerkvah. Na ta na-
čin so izvedeli za Radićevo smrt vsi
ljudje. Ulice so na mah oživele. Vse je
drvelo proti redakcijam in proti Radi-
ćevo vili, da se na licu mesta podrobn-
je informira. Pred Radićevo vilo na
Pantovčaku se je pozno ponoči zbralo
več tisoč ljudi.

Svetozar Pribečević, ki je z večernim
vlakom prispel z Bleda, se je takoj po-
dal v Radićevo vilo.

Vest o Radićevo smrti v Ljubljani

Proti 10. uri se je sinoči bliskoma
razširila po Ljubljani vest, da je Radić
umrl. Ljudje sprva niso hoteli verjeti,
a redakcija »Jutra« je na številna vpra-
šanja le mogla potrditi žalostno resni-
co, ki je izzvala povsod najgloblji vtis.

V tajništvu SDS se je ravno vršila
konferenca odborikov političnih orga-
nizacij SDS za mesto Ljubljano. Bilo
je navzočih nad 100 strankinih funkcio-
narjev, ki so z odobravanjem vzeli na
znanje poročilo posl. dr. Kramerja. Sre-
di živahne diskusije je prispela vest o
Radićevo smrti. Sprejeta je bila z izrazi
globoke žalosti in navzoči so stali po-
slušali pretresljivo posmrtnico, ki jo je
govoril posl. dr. Kramer umrlemu vodi-
telju bratskega hrvatskega naroda in
predsedniku KDK, katerega spominu so
klicali Slava. V znak žalosti je bila se-
ja takoj zaključena.

Godbe, ki so svirale na vrtu restav-
racije in kavarne Zvezde, so utihnile,
povsod je občinstvo potreseno razpravl-
jalo o nesreči, ki je zadela ne le Hrva-
te, temveč tudi vse poštene Slovence in
Srbe. Že tekom noči so bile na nekate-
rih poslopih razobešene črne zastave in
vsa narodna Ljubljana bo danes dala iz-
raza svoji žalosti.

Se pozno v noč so se pred redakci-
jo »Jutra« zbirale gručice ljudi, ki so ži-
vahno komentirale žalostni dogodek in
njega posledice. Enodušna je bila želja
vseh, da bi dobri duh Jugoslavije ču-
val našo drago domovino v teh bridkih
in težkih dneh.

Seja poslovnega odbora KDK

Zagreb, 8. avgusta, r. Jutri ob 10.
dopoldne se bo vršila redna seja poslov-
nega odbora KDK. Svetozar Pribečević
se je nocoj vrnil z Bleda v Zagreb.

Radićevo življenje

Veliki vodja hrvatskega naroda Stepan Radić, se je rodil 11. julija l. 1871. v vasi Trebarjevo pri Sisku kot sin siromašnih kmečkih staršev. Osnovno šolo je obiskoval v domači vasi in je že kot deček pokazal nenavadno razboritost in ukažljivost, kar je starše napotilo, da so ga dali v gimnazijo v Zagreb. Tu je dovršil pet razredov. Iz šestega je moral izstopiti zaradi udeležbe na demonstracijah proti tedanjemu madžarskemu nasilniku banu Khuen-Hedervaryju.

Že kot študenta so ga preganjali

Za nadarjenega dijaka se je zavzela narodna javnost in srbski pravoslavni metropolit Mihajlo je s svojimi priporočili omogočil mlademu dijaku potovanje v Rusijo. Nastanil se je v Kijevu, kjer pa ni mogel dolgo zdržati. Vrnil se je v Zagreb, da nadaljuje gimnazijske študije, a bil je zaradi svojega gorečega slovanofilstva v sedmem razredu izključen, postavljen pod policijsko nadzorstvo in odgovorni potom poslan v domovinsko občino. Tu se je Radić privatno pripravil na maturo, ki jo je dovršil l. 1891. Istega leta se je vpisal na zagrebško pravoslovno fakulteto. Dve leti na to je kot zastopnik akademske mladine na proslavi 300 letnice bitke pri Sisku protestiral proti pozdravu sisaškega župana banu Khuen-Hedervaryju, katerega je v svojem govoru imenoval madžarskega huzarja. Sodišče v Petrinji je obsojilo Radića zaradi tega na štiri mesece ječe, obenem pa ga je tudi univerza izključila.

Na Češkem in v Rusiji

Radić se je v par tednih naučil češčine ter se je vpisal na univerzo v Pragi. Toda tudi tu ni dolgo ostal, ker je bil l. 1895 obsojen na šest mesecev ječe kot vodja hrvatskih omladincev, ki so istega leta o priliki obiska cesarja Franca Jožefa v Zagrebu javno zažigali madžarsko zastavo.

Naslednje leto je Radić drugič odpotoval v Rusijo. Bival je pet mesecev v Moskvi in je dobil dovoljenje ruskega prosvetnega ministrstva, da študira na moskovski univerzi. Študij v Avstro-Ogrski mu je bil onemogočen popolnoma, ker je bil zaradi svojih zapornih kazni razglašen že za zagrebške, budimpeštanske in praške univerze. Mladega bojevnika pa je zopet mikala domovina, tako da se ni poslužil dovoljenja ruskega ministrstva prosvete, ampak se je tajno vrnil v Prago, kjer je s hrvatskimi in srbskimi dijaki osnoval in izdal list »Hrvatska Misao«.

V Parizu in zopet v Pragi

Januarja l. 1897 najdemo ukažljivega mladčnika v Parizu kot dijaka pariške École des sciences politiques (Visoke šole političnih ved), ki jo je dovršil z odliko. Diplom je dobil za svojo izvrstno študijo. Današnja Hrvatska in Jugosloveni l. 1899 je že zopet v Pragi, kjer sodeluje kot temperamentni novinar in publicist v čeških novinah in revijah, dokler ga policija ni izgnala iz Prage. Nato se je naselil v Zemunu kot dopisnik raznih čeških francoskih in ruskih listov. Pisal je v te novine o balkanskih zadevah in je kot tak prišel v ozke stike z mnogimi tedanjimi odličnimi srbskimi politiki. V uglednem »Srpskem književnem Glasniku« je objavil članka »Hrvati in Madžari od l. 1848 do danes« in »Nemško prodiranje na Balkan« (1901). Članka sta s svojo temeljitostjo, obširnim znanjem in temperamentom vzbudila v tedanjih političnih krogih silno pozornost.

Ustvarjanje hrvatskega kmečkega pokreta

L. 1902. se je Radić preselil v Zagreb in prevzel tajištvo ujedinjene hrvatske opozicije. Obenem je začel izdajati mesečnik »Hrvatska Misao«, kjer je polagoma v seriji člankov formuliral program hrvatske seljaške stranke, ki jo je začel organizirati skupaj s svojim bratom Antonom.

Program je v končni formulaciji izšel v posebni knjigi l. 1904. Radić je z njemu lastno veliko sugestivnostjo in agitatorsko sposobnostjo v nekoliko letih tako razširil svoje ideje med ljudstvo, da je njegova stranka že l. 1910 dosegla devet mandatov v hrvatskem saboru, čeprav je bila volilna pravica takrat omejena še samo na imovitejšo sloje. V časih poostrelega madžarskega asilja pod komisarjem Čuvajem (1911.) je bil Radić zopet obsojen na zapor in je ovesedel v ječi skoro celo leto.

Radić v Jugoslaviji

Vojno je preživel Radić v Zagrebu. Po prevratu je vodil ogorčeno borbo proti takratni resni nevarnosti boljševizma, obenem pa se sam s svojo stranko postavil na republikansko in samohrvatsko stališče. To ga je dovedlo do poslednje negativne politike napram Beogradu, tako da so se on in njegovi poslanci abstinerili iz vseh naših prvih parlamentov do l. 1925, ko so se radićevci odločili za popolno preorijentacijo svoje politike in za pozitivno delo v državi. Radić sam takrat še ni prišel v parlament, ker je bil njegov mandat ječ po prejšnjem razveljavljen, pač pa je postal v Pašićevi radikalno-radićevski vladi minister prosvete.

Pri lanskih volitvah je bil zopet izvoljen in je takrat prvič prišel v Narodno skupščino kot poslanec. 1. novembra je bila osnovana Kmečko-demokratska koalicija, katere predsednik je bil Stepan Radić skupno s Svozarjem Pribičevićem.

20. junija je streljal Puniša Račić. Na posledica takrat dobljenih ran je Stepan Radić snoči izdihnil.

Vohunstvo sovjetske delegacije na Švedskem

Stockholm, 8. avgusta (be.). Tekom preiskave glede delovanja ruske trgovinske delegacije je član te delegacije Mitkelić pri znan, da je skušal dobiti informacije o švedsko-angelskih političnih odnosih in o stališču švedske v primeru angleško-ruskega konflikta.

Vsej narodni javnosti v Sloveniji!

Umrli je veliki voditelj v borbi za enakopravnost Slovencev, Hrvatov in Srbov, predsednik KDK, največji sin hrvatskega naroda Stepan Radić.

Narodni Slovenci! Dajte izraza svoji žalosti, razobesite žalne zastave. Naj ne bo kraja širom naše ožje domovine, ki bi ne manifestiral svojo bol nad prebridko izgubo, ki nas je vse zadela v srce.

Proslavite spomin Stepana Radića! Pokažite, da smo eno z bratskim hrvatskim narodom v njegovi žalosti in tugi.

Poslovni odbor KDK.

Toma Popovića in Jovanovića-Lune nočejo izročiti sodišču!

Viharna seja imunitetnega odbora. — Vlada večina je odklonila zahtevo sodišča po izročitvi obeh osumljenih poslancev

— Beograd, 8. avgusta. Danes dopoldne ob 9. se je sestal k svoji seji imunitetni odbor da sklepa o izročitvi radikala Toma Popovića in demokrata Jovanovića-Lune, katerih izročitev zahteva preiskovalni sodnik v zvezi z zločinom v Narodni skupščini 20. junija. V radikalnih in nekaterih demokratskih krogih se je že od vsega začetka govorilo, da bodo pristali sejanja režima napeli vse sile, da preprečijo njuno izročitev. Te vesti so se dozdevale sprva dokaj neverjetne, zlasti še, ker so beograjski listi poročali, da zahteva n. pr. Jovanović-Lune sam svojo izročitev, da se pred sodiščem opere sumničen Toma Popović je sicer objavil izjavo, v kateri se postavlja na stališče, da ni za to, kar je govoril v Narodni skupščini, nikomur odgovoren, vendar pa se je splošno pričakovalo, da bo vladna večina prepustila sodišču, da izreče svojo nepristransko sodbo o krivdi ali nekrivdi osumljenca.

Tembolji je vso javnost presenetil sklep današnje seje imunitetnega odbora, na kateri se je vladna večina izrekla proti izročitvi Popovića in Jovanovića.

Ta svoj sklep motivira vladna večina s tem, da je preiskovalni sodnik zašil samo one priče, ki so oba obremenjevale, ni pa zašil radikalnih in demokratskih poslancev, ki bi mogli izpovedati marsikaj drugega. Raditega je vladna večina formulirala sklep imunitetnega odbora tako, da se izreka odbor za enkrat proti izročitvi, ker smatra, da dokazno postopanje ni bilo

pravilno in dosledno izvedeno.

To stališče so v odboru zastopali predvsem Kosta Timotijević Krsta Milčič, klerikalec dr. Hodžar in demokrat Slavko Dukanac. Musli-man dr. Behmen je napotil nastopiti proti takemu nazoru ter v imenu svojega kluba zahteval naj odbor izroči oha osumljenca sodišču ne le, ker bi bil v odklonitvi in ustvarjen nevaren precedens in bi se imunitetni odbor na ta način nastavljal nad sodišče in posegal v njegove kompetence, marveč tudi nima prave zahtevati od sodišča nikakih polasnih Naloga imunitetnega odbora le ta, da sklepa o izročitvi. Odklonitev izročitve mora izjaviti v javnosti vtis, kakor da poslanski klubi ščitijo poslance pred sodiščem. Če nista kriva, se jima ni treba bati sodišča, če pa sta kriva, je dolžnost Narodne skupščine da tu izroči v enakem smislu je govoril tudi zemljoradnik Joca Jovanović, ki je poudarjal da bi moral imunitetni odbor sodišče pri izsleditvi krivice podpirati, ne pa mu delati težkoc.

Pri glasovanju so radikali, demokrate klerikali in Nemci glasovali proti izročitvi, za izročitev pa samo musli-man in zemljoradniki.

Vest o sklepu imunitetnega odbora je napravila v vseh političnih krogih skrajno mučen vtis. Muslimani so tako po seji imunitetnega odbora posetili Ljubo Davidovića in protestirali pri njem proti postopanju demokratov v imunitetnem odboru. Kakor se zatrijuje bil sklep imunitetnega odbora suspendiran in se bo o tem vprašanje še enkrat razpravljalo.

Seja okrnjene Narodne skupščine

Interpelacija o nekorektnostih pri gradbi novih železnic in pančevskega mostu. — Vlada večina odklanja parlamentarno preiskavo. — Nadaljevanje debate o vladni deklaraciji. — Ostra zemljoradniška obsodba Koroščeve vlade

Beograd, 8. avgusta. Vso današnjo topolansko sejo Narodne skupščine je za vzela debata o resoluciji, ki sta jo vložila zemljoradnik Dimitrije Vulić in socialist Petelan in v kateri zahtevata naj prometni minister določi posebne komisijske strokovnjake in poslancev da prouče delo pri gradnji novih žrog in pančevskega mostu. Resolucija poudarja, da je v preteklih letih in zlasti graditve železnic v tako brezupnem položaju da so nuje reparacije neobhodno potrebne. Predlagatelja zahtevata naj se suspendirajo vsi strokovni referenti in eksperti bivšega prometnega ministra generala Milosavljevića.

Seja je pričela šele ob 10.30. Po sprejetju zapisnika je predsednik sporočil, da so bili predloženi Narodni skupščini zakonski načrti o dohodovnih in o pobiranju korucije in o razdelitvi kmetov. Zadnji predlog je stavil demokrat Timotijević ki je zahteval nujnost na kar je dr. Korošec prisral. Zemljoradnik Voja Lazić je dokazoval da je ta zakonski predlog samo pesek v oči in da narod od tega ne bo imel nikdar koristi.

Nato je pričela debata o resoluciji posl. Vulića in posl. Peteljana glede nekorektnosti v prometnem ministrstvu. Posl. Vulić je v obširnem govoru navedel razne nepravilnosti pri oddaji del za zgradbo novih žrog ter s številkami dokazoval da je bila pri tem država ne samo škodovana za visoke cene, temveč da je naša celokupna prometna politika popolnoma zavozena.

Bivši minister saobraćajstva, Milo Savlić je rečel, da na obtožbo ni zatiral, da so informacije poslancev Vulića o delu velikih neurednosti pri gradnji novih železnic ter o neredu in nepravilnostih v ministrstvu saobraćajstva neorečne.

Minister prosvete Grol je v imenu vlade odklonil nujnost predloga, naka je večina odobrila postopek vlade.

Ob 14. je bila dopoldanska seja prekinjena.

Na popoldanski seji se je nadaljevala razprava o vladni deklaraciji. Demokratski poslanec Kosta Timotijević je ostro nanadl KDK, ki da je kriva vse nesreče, v katero smo zašli.

Zemljoradnik Voja Lazić je v svojih obširnih in temeljitih izjavah dokazoval, da vlada e Korošca ni nova vlada. Večina Koroševih ministrov je bila že v Vukobrevi vladli. Sam predsednik vlade dr. Korošec je bil minister notranjih del v prošli vladi, razen tega sloni sedanja vlada na istih četvrtini koalicii, iz katere je bila sestavljena prošla. Zaumica taki vladi bi namenili vladitve in razprave za vse nene toge, laje grehe. Po strahovitem dogodku 20. junija bi bila morala priti nova vlada ter niti nova niti notranji politiki. To lahko torej samo novi Hadje in nove stranke. Ali je mogoče pričakovati od ljudi, ki so v državi uvedli režim nasilja in nezakonitosti, da bodo upajali red in zakonitost, kakor to nanašja vladina deklaracija? Ali morejo oni,

ki so državo porinili v težko gospodarsko in finančno krizo nosnati kot rešitelji iz tega težkega položaja? S posebnim nasvetom je poslanec Lazić naglašal, da je režim dr. Korošca odgovoren za zločin od 20. junija saj je bil sedanjí predsednik vlade tiste dni minister notranjih del in s tem eden naj odgovornejših članov bivše Vukobrevićeve vlade.

Poslanec Veseljak je polemiziral z izjavami posl. dr. Krafca. Po njegovem govoru je bila seja zaključena. Prihodnja se vrši jutri dopoldne ob 9. Za razpravo o vladni deklaraciji je prijavljenih še devet govorikov. Glasovanje o zaupnici bo najbrž jutri zvečer.

Pogreb Vlade Ristiovića

Beograd, 8. avgusta. Danes ob 16. se je vršil pogreb v Zagrebu umorjenega urednika »Jedinstva« Vlade Ristiovića. Pogrebu prisostvovalo mnogo občanstva. Po cerkvenem ornavilu v Vaznezenski cerkvi je spoved krenil na pokopališče. Govorilo je večje število govornikov, od katerih so ne kateri vehementno napadali Svozarja Pribičevića.

Z ozirom na vesti, da je oboje državnih železnic na progi od Zagreba do Beograda zavlačevalo in povzročilo zamudo prevoza krste pokojnega Ristiovića, je danes ministrstvo saobraćajstva izdalo komunikacijo, v katerem ugotavlja, da na zamudi ne zadene oboje nobena krivda. Komunikacijo opisuje nato po odhodu faze prevoza ter ugotavlja, da je neredni prevoz našel po krivdi pogrebnega zavoda, ki je prevoz naročil ne kot hrzvozni, nego izročil krsto železnici za prevoz s tovornimi vlaki.

Važna transakcija v bosanski lesni industriji

Sarajevo, 8. avgusta. V krogih lastnikov lesne industrije vlada veliko zanimanje za jutrišnje glavno skupščino »Varde d. d.«, na kateri se bo sklepalo o prenosu poslov tega največjega domačega podjetja na bivše Steinbeissovo, sedanje državno podjetje Dobrin-Drvar. Po predlogu, ki ima biti sprejet in na katerega je pristala banka, ki ima polovico delnic »Varde d. d.«, bi podjetje Dobrin-Drvar prevzelo vodstvo poslov »Varde« za plačilo 700.000 Din na leto. Na ta način bi bila vsa ta ogromna podjetja upravljana iz iste centralne. V poučenih krogih smatrajo, da ima ta zadeva politično ozadje in da bo država zopet enkrat utrpela ogromno škodo. Zato je dosedanjí predsednik družbe inž. Čekro odpotoval v Beograd, da opozori merodajne činitele na to stvar.

Velik požar

Singapore, 8. avgusta. (lo.) Velik požar je popolnoma uničil velikansko skladišče Smrtnih žrtev in, vendar pa je materijalna škoda velikanska in se ceni na več stotisoč dolarjev.

Nove aretacije Slovencev v Italiji

V zvezi z umorom v Divači so bili aretirani še nadaljnji Slovenci, ki pa ne vedo ničesar o umoru

Trst, 8. avgusta, o. V zvezi z umorom občinskega čuvarja Cerkvenika v Divači so bili aretirani: V Bazovici so bili včeraj aretirani trije mladeniči, med njimi tudi brat pred kratkim obsojenega učitelja Grgiča. Policijski agenti so preiskali stanovanja aretirancev ter so imenovane z avtomobilom odpeljali na tržaško policijsko ravateljstvo in nato v zapore pri Jezuitih.

V Trstu je bil danes dopoldne okrog 10.30 aretiran 28 letni Ivan Vatovac, zasebni uradnik pri družbi Maggazzini Generali Bil je te dni na dopustu in se je mudil v Postojni. V ponedeljek na vse zgodaj so policijski agenti preiskali njegovo stanovanje in zaplenili eno dopisnico in eno knjigo. Na stanovanju so se zglasili tudi včeraj, toda Vatovca še ni bilo doma. Bil je brzojavno pozvan v Trst in ko se je danes vrnil, je takoj s kolodvora odšel na policijsko ravateljstvo, ker ni vedel, za kaj gre. Tam pa

so ga pridržali. Domačim sta dve dekletci, ki nosita drugim aretirancem kosilo, povedali, da je bil Vatovac aretiran. Ivan Vatovac je bil deloven član St. Jakobске Citalnice.

Na policijskem ravateljstvu se je moral davi ob 9. zglasiti tudi gospodarski urednik »Edinosti« Franjo Sosić. Službujoči uradnik ga je izpraševal o visokošolcu Romanu Pahorju in indirektno tudi o atentatu v Divači. Sosić pa mu ni mogel povedati ničesar. Roman Pahor je bil včeraj popoldne prepeljan iz zapore na policijsko ravateljstvo, kjer so ga zasliševali od 16. do 21. Zdi se, da bo nocoj ali tekem jutrišnjega dne izpuščen. V Kozini so bili pred dnevi aretirani Slovenci Race in Šiško-vič in še trije drugi. Sinoči pa so jih vse zaporedoma izpustili, ker se je izkazalo, da niso bili v zvezi z umorom Cerkvenika.

Polet letalcev Male antante

V Varšavo je prisel prvi Čehoslovak. — Polet v Bukarešto

Praga, 8. avgusta. g. Davi med 3. in 4. uro je startalo 23 letal k poletu skozi države Male antante in skozi Poljsko. Prva etapa gre iz Prage preko Krakova, Varšave, Jassyja in Bukarešte, kamor dospelo letalci zvečer ob 22. uri.

Varšava, 8. avgusta. g. Po kratkem pristanku v Krakovu je 23 letal, ki absolutno polet skozi države Male antante in skozi Poljsko, prispelo tekom dopoldneva v Varšavo ter je pristalo na voljaškem letališču. Prvi je prispel ob 8. uri 7 minut čehoslovski štabni kapetan Kalla, drugi

čehoslovski pilot Novak, tretji poljski major Mahovski, četrta pa dva jugoslovenska pilota. Čehoslovski nadporočnik Skak je moral pri Sydlovicah na progi Krakov-Varšava pristati, ker mu je zmanjkalo goriva. Iz Varšave mu je prišlo na pomoč poljsko letalo, na katerem je bil čehoslovski mehanik Skak se je nato zopet dvignil ter je srečno prispel v Varšavo. V Lvov je kot prvi došel štabni kapetan Kalla. Po kratkem pristanku so letalci zapustili Lvov ter nadaljevali polet v Bukarešto.

„Slovenec“ na braniku grdobije

Kdor obsoja posilstva in kliče ministre na odgovor, izpodkopava po mnenju glasila ljubljanskega škofa »ugled, avtoriteto družbe človeške in države...«

Ljubljana, 8. avgusta

Današnji »Slovenec« objavlja neokusno persiflažo nekega razgovora v vlaku Ljubljana-Laze, kar je mimogrede dokaz, kako povsod prisluškujejo klerikalni spijoni in konfidenti. Tu se v cinično ironičnem tonu pripoveduje, kako se poslanci KDK po nepotrebnem zgražajo nad dr. Korošcem, ker ni kaznoval nekega visokega uradnika, ki je v Sloveniji posilil 13letno dekletce. »Slovenec« si ne upa predočiti cele zgodbe, marveč skuša v čitatelju doseči dojem, kakor da poslanci KDK o tej stvari govorijo neresnico. Hudobno pristavlja, da ustava »poslanca za njegovo govorjenje ne kaznuje«. Glavno glasilo »katoške stranke« zaključuje s trditvijo, da pomenijo taki govor izpodkopavanje »ugleda, avtoritete Sloveške družbe in države«.

Da bo javnost na jasnem kaj je na celi stvari, objavljamo to zadevo v ilustraciji črnica »Slovenca« in Slovenske ljudske stranke, ki se ne ustavi niti pred tako gnusnim zločinom, kakor je posilstvo nedolžnega dekletca, samo da more napasti nasprotnika ter oprati dr. Korošca težkega prestopa.

Na seji finančnega odbora dne 15. junija je poslanec Pucelj iznesel primer, ki je vzbudil v vsem odboru in nato tudi v javnosti splošno obsodbo. Na podlagi sodnih aktov je ugotovil, da je obmejni komisar v Murski Soboti, neki Sriblanec zlorabil 13letno dekletce in bil obsojen od mariborskega okrožnega sodišča na večmesečno ječo. Medtem so ga promestili v Srbijo in mesto da nastopi kazen, ga je notranji minister imenoval za pravnega referenta k velikemu županu v Požarevac. Pozivu k nastopu kazni se seveda ni odzval. Poslanec Pucelj je v tej zadevi interveniral pri bivšem ministru pravde Ji. Subotiću, ki pa mu je lakonično odvrnil: »Notranjemu ministru sem poslal pismo, a kaj hočete: nočejo ga izročiti!«. V notranjem ministrstvu so tega zločinca ščitili tako dolgo, dokler ni postal tetos ob radostnem dogodku v kraljevskem lomu deležen amnestije. S tem je bil g. namestnik velikega župana sicer oproščen ječe, ali naravno je, da bi se ga niti en dan ne smelo trpeti na tako odličnem mestu, kakor je mesto pravnega referenta. Posl. Pucelj je zato opozoril g. Korošca, da ima še vedno kot svojega odličnega funkcionarja tega človeka, toda gospod Korošec se za to še zmemil ni. Poslanec Pucelj je pozval prisotnega načelnika Žiko Lazića naj pove ime tega uradnika.

Poslanec dr. Žerjav: »Dobro ve, kako se imenuje, saj je ta skandal znan po vsem ministrstvu!«. Ker načelnik Žika Lazić ni hotel odgovoriti in se je naredil nevednega, je posl. Pucelj sam navedel ime dotičnega uradnika. Govor posl. Pucelja so vsi pošteti poslanci fin odbora spremljali z ogorčenimi protesti proti notranjemu ministru in proti radikalom.

Dr. Korošec se sploh ni oglašil, da bi bil vsaj formalno podal izjavo, da bo zadevo preiskal ter pohoteži, ki je oskrnil nedolžno slovensko dekletce ter onesrečil pošteno slovensko rodbino, izločil iz vrst svojih uradnikov... Se enkrat je ta zločin prišel v razpravo. Na seji finančnega odbora dne 18. junija se je koj po otvoritvi seje oglašil poslanec Pucelj k besedi in grajal, ker se v zapisniku ni zabeležilo ime uradnika, ki ga je na zadnji seji pred vsem finančnim odborom razgalil, da je v Sloveniji »onečastil« nedolžno dekletce in bil obsojen na težko ječo, potem pa od notranjega ministrstva premeščen kot pravni referent k velikemu županu v Požarevac, kjer se še danes nahaja. Tudi tokrat je g. Korošec molčal in do danes še ni dal javnosti in zlasti slovenski javnosti ter prizadetim roditeljem odgovora, kaj je ukrenil proti radikalskemu izročilu, da zaščiti moralo.

Olimpijada

Prve telovadne tekme

Amsterdam, 8. avgusta. Danes so se pričele telovadne tekme na olimpijadi v Amsterdamu. Prejeli smo povsem nerazumljivo brzojavko, ki naglašja, da se je tekmovalo danes v prostih vajah, kar pa ne odgovarja programu, ki je bil pred tekmo določen. Tekmovati bi se moralo v predpisanih in poljubnih vajah na konju in krogih. — Brzojavka se glasi, da vodijo v prostih vajah v prvi skupini Čehoslovaki s 891 točkami pred Jugosloveni, v drugi skupini pa Švicarji s 844.25 pred Francozi in Finci. — Delitev v več skupin pri prostih vajah nam je povsem nerazumljiva, zato se morajo sprejeti dosedanje vesti z rezervno.

V plavanju je padla odločitev v prsem plavanju gospodov na 200 m. Zmagal je Japonec Tsuruta v 2:48.8 ter s tem postavil nov olimpijski rekord, ki ga je dosedaj imel Američan Skelton z 2:56.2, drugi je bil Nemec Rademacher z 2:50.6, tretji Ildefonso (Filipini) 2:56.4.

Chamberlainov politični dopust

London, 8. avgusta, s. Uradno sporočilo, da je Chamberlain iz zdravstvenih razlogov dobil dopust, je povzročilo veliko presenečenje, in to tembolji, ker je Chamberlain pred enim mesecem imel v spodnji zbornici enourni govor, ne da bi se mu bila poznala kaka utrujenost. Dalje se poroča, da je Chamberlain od svojega bronhialnega katarja skoraj docela okrevel. Pravijo pa, da je vendarle fizično propadel in da ne more voditi pogajanj. Z druge strani se zagotavlja, da je Chamberlain zdrav, da pa ima njegov dopust politične vzroke.

Berlin, 8. avgusta, s. V tukajšnjih političnih in diplomatskih krogih je sklep Chamberlaina izzval veliko pozornost. Smatrajo, da ni izključeno, da se hoče Chamberlain izogniti sestanku z dr. Stresemannom in razpravi o izpraznitvenem problemu.

Vezuv bruh

Napoli, 8. avgusta, g. Kakor poroča observatorij na Vezuvu, je Vezuv včeraj opoldne v južnozgodnjem sektorju žrela zopet pričel delovati. Iz 40 m širokega novega žrela bljuva vulkan ob močnih eksplozijah velike množine lave. Ta lava je napravila ovalno jezero, ki ima 70 m v premeru. Observatorij javlja, da bodo erupcije trajale še nekaj dni, vendar pa okoliške vasi niso v nevarnosti.

Vsak dan nove nesreče

Rio de Janeiro, 8. avgusta. o. Letalca Ferrarin in Del Prete sta poskusila dvigniti se z novim letalom tipa »Savoja« ter izvršiti kratek polet. Padla sta v morje. Major Del Prete si je zlomil obe nogi ter je njegovo stanje zelo resno. Ferrarin je bil ranjen na glavi in drugod. Tudi mehanik Cock je bil prepeljan v bolnico.

Pariz, 8. avgusta. o. Bombno letalo je pri Neversu padlo na tla. 4 letalci so bili ubiti.

Pariz, 8. avgusta. s. Agence Havas javlja iz Alžira, da je pri Setifi padlo na tla goreče vojaško letalo. Letalca, dva podčastnika, sta bila ubita.

Oviedo, 8. avgusta. o. Tovorni avtomobil se je zvrnil v 30 m globok prepad. Sofer in ena oseba ženska sta bila ubita, šest drugih žensk pa je bilo težko ranjenih. — V tukašnjem rudniku se je zrušil majhen predor. Dva rudarja sta bila ubita, pet pa jih je bilo ranjenih. — V Oviedu je 4500 rudarjev brezposelnih.

Naši kraji in ljudje

Na pomoč pogorelcem Gornjega Jezera!

Strasen požar je upepelil cvetočo vas Gornje Jezero na obrežju znamenitega Cerkljanskega jezera. Nad 220 ljudi je ostalo v nekaj urah brez strehe, stanovanj, brez hrane in potrebne obleke. Ognjeni mubili so objeli vso vas z veličastno naglico, tako da je bila vsaka pomoč zaman. Ob goršču so se odigravali žalostni prizori. Najtrše srce je moralo biti presunjeno ob pogledu na jokajoče otročice, stekajoče in onemogle starčke in starke ter na obupno ječanje ponesrečencev, ki so s težkimi opeklinami jedva utekli smrti. Požar je uničil 23 hiš z vsemi gospodarskimi poslopji in vsemi pridelki živanja, kolikor je ni poginilo v plamenih, je istotako brez krova in krme.

Škoda je ogromna, zavarovalnica pa uprav neznatna in siromaki obupno prosijo pomoči!

Prosimo vso slovensko javnost, naj sodeluje z nesrečniki in naj jim pomaga s čimer pač more, tako da bomo s skupno pomočjo kolikor mogoče ublažili obupno stanje pogorelcem. Apelliramo tudi na državno oblast in na ljubljansko oblastno skupščino, da z denarnimi podporami omogoči do nadaljnjega obstanka obupanima. V imenu poslovnega odbora za pomoč pogorelcem: Mihael Šega, Fran Zabukovec, Alojzij Krašovec, Fran Remžgar.

(Prispevke sprejema tudi direktija »Jutro«, Ljubljana, Knaflova 5/II.)

Veliki župan ljubljanske oblasti poziva prebivalstvo na pomoč z naslednjo prošnjo:

»Obracam se na blaga srca prebivalstva ljubljanske oblasti z iskreno prošnjo, da prispevajo ponesrečencem na pomoč z dobrovoljnimi darovi. Vsak, tudi najmanjši prispevek se bo hvaležno sprejel. Prebivalstvo sosednjih občin in vasi se zlasti naproša, da nudi pogorelcem podporo v naravi: živila, obleko, krmo, stavbni les, orodje itd. Pomožni odbor, sestavljen iz delavskih in nesebičnih mož, bo skrbel za to, da se bodo nabrani darovi v denarju in naravi racionalno uporabljali v pomoč vsem prizadejim. Darove sprejema v Ljubljani veliki župan in mestni magistrat ljubljanski, na deželi pa vsi sreski poglavarji in pa uradi, ki jih bodo oni določili.«

Znamenite zgodovinske najdbe v Stobih

Beograjski arheolog vseuč. profesor dr. V. Petković, o čigar raziskavanju starodavnega mesta Stobi v Južni Srbiji smo že nekajkrat poročali, neumorno nadaljuje svoje raziskovanje in navzlic pomanjkanju sredstev in podpor od strani vlade preseneča znanstveni svet z vedno novimi najdbami. Letos je odkopavanje v Stobih trajalo samo 25 dni in vendar je prof. Petković v tem kratkem razdobju dosegel ne navadno lep uspeh. Odkopani predmeti predstavljajo veliko arheološko in materialno vrednost ter bi lahko služili na čast vsakemu evropskemu muzeju.

Antična stavba, v kateri so bili najdeni dragoceni objekti, je bržčas bila kopališče. Najdragocenejši, letos odkriti arheološki objekti, je nedvomno velik marmorni kip boga Bakha. Vsi deli so modelirani v izredni plastiki. Kip je sicer prelomljen v tri dele, ki pa so tako dobro ohranjeni, da se da celota lepo rekonstruirati. Ne dosti manj cenjeni prof. Petković najdbi velikega satirja. Tudi ta kip predstavlja veliko umetniško in zgodovinsko vrednost. Nadležje je bil najden izredno fin relief, ki predstavlja bakanalije, ter veličasten marmorni torzo boginje Venere. Značilno je, da so vsi odkopani objekti v zvezi z bogom Bakhom, ki je posebno na reliefih nekake centralna figura.

Vrednost vseh letos odkopanih predmetov cenil prof. Petković daleč nad milijon dinarjev, a še večji je njihov arheološki pomen. Vse najdenine bo prof. Petković izročil beograjskemu Narodnemu muzeju, kjer bodo gotovo vzbujali izredno pozornost in morda končno le pripomogli k temu, da bo vlada podprla akcijo s primernim kreditom, da odkopavanje starinskega mesta Snobija ne bo trajalo sto let.

Dijaški dom in Mladika v Ptuj

Izpopolnjevanje obeh zavodov in razpis služb.

Ptuj, 8. avgusta.

Javnosti je vse premalo znano, da se v Ptuj nahajata 2 vzgojalna zavoda, ki po svojih prostorih in notranjem ustroju lahko tekmujejo z vsakim zavodom te vrste. To je Dijaški dom, ki služi kot internat za dijaške pujske šole in ki ima prostora za 100 gojencev, ter dekliski zavod Mladika, v katerem se bo letos uvedla poleg internata tudi meščanska - gospodinjstva in kmečko-gospodinjstva šola in ki ima prostora za 80 gojenk.

Dijaški dom obstoja že od leta 1900, ter stoji ves čas svojega delovanja na vrhuncu. V zavodu imajo gojenci popolno oskrbo, zadostno in dobro hrano, nadzorstvo in pomoč pri učenju ter imajo ob enem priliko se izobraževati v glasbi in drugih veščinah. Gojencem je na razpolago velik gledališki oder, zavodov orkester, obsežna knjižnica, popolna radio-postaja, biljard, obsežno lastno igrišče ob Dravi in drugo.

V minulem šolskem letu se je nahajalo v zavodu 75 gojencev, od teh jih je posejalo realno gimnazijo 57, meščanska šola pa 18. Gimnazijci so, izvenšči dveh, vsi povoljno zaključili šolsko leto. Znižanje hranarine je uživalo 18 gojencev. Hranarina se bo tudi letos pridniti gojencem, posebno v višjih razredih, izdatno znižala.

Radi spopolnitve vodstva zavoda za prihodnje šolsko leto so razpisana naslednja mesta: Služba višjega prefekta, za katero je potrebna akademska naobrazba in nekajletno praktično delovanje v sličnem zavodu; nadalje so razpisana tri mesta prefektov, za katera se zahteva srednješolska

matura in po možnosti poznanje ustroja internatnega življenja ter splošna sposobnost za vzgojno službo. Tudi mesto oskrbnice, za katero se zahteva splošna sposobnost za vodstvo čelega gospodinjstva, posebno oskrbovanja zavodov kuhinje in možnost vodenja gospodinskih računov. Prednost imajo prosilke, ki so v sličnih zavodih že sodelovale in je od njih pričakovati, da bo vodstvo gospodinjstva v vsakem pogledu vzorno. Nekolkovane, z dokazili usposobljenosti opremljene prošnje je z navedbo referenc predložiti kuratoriju Dijaškega doma v Ptuj najkasneje do 15. t. m.

Od maja dalje obstoje zelo ugodne železniške zveze, tako da lahko stariši svoje otroke tudi iz oddaljenejših občin pošiljajo

v pujsko gimnazijo. Za te dijake bo s prihodnjim šolskim letom dana možnost, da dobijo v Dijaškem domu popoldne hrano ter da se jim da prilika učenja pod nadzorstvom do odhoda popoldanskega vlaka.

Internat Mladika, ki se nahaja v krasnih, modernih prostorih prevzamejo s prihodnjim šolskim letom šolske sestre iz Mari-bora. V zavodu bo kmetijska in meščanska gospodinjstva šola za deklice nad 14 let stare in internat za gojenke obeh gospodinj-skih šol, kakor tudi za učenke, ki obiskujejo mestne šole (meščanska šola, gimnazijo) Zavod, ki je opremljen popolnoma moderno z vsem inventarjem, bo tudi nudil priliko za učenje ročnih del, glasbe in tujih jezikov.

Velik požar v ljubljanski poštni garaži

Požrtvovalen nastop reševalcev, ki so rešili mnogo dragerega materiala

Ljubljana, 8. avgusta.

Včeraj popoldne okrog 4. ure sta opozorila ljubljansko prebivalstvo dva topovska strela z Gradu, da je v neposredni bližini mesta izbruhnil požar. Gorela je avtomobilska garaža poštnega ravateljstva, ki je nameščena v 4 objektih v Robini ulici za satrim pokopališčem pri Sv. Krištofu. O nastanku in poteku požara smo izvedeli naslednje podrobnosti:

V novi Robini ulici poleg Linhartove ceste za starim pokopališčem pri Sv. Krištofu je nastanjena v štirih poslopih avtomobilska garaža poštna direkcije v Ljubljani. Prvo poslopje, v katerem se nahaja pisarna in pa nekaj uradniških stanovanj, je zidano. Za to stavbo se nahajata na obširnem dvorišču dve moderni baraki, zgrajeni iz valovite pločevine, ki jo je prejela naša država iz Nemčije na račun reparacij. V prvi baraki je bilo spravljenih ob času požara 6 avtomobilov, eden popolnoma nov. V drugi pločevinasti baraki pa je bila nagromadena velika množina brzojavnega in telefonskega materiala. Za omenjenima objektoma je stal še IV. objekt, popolnoma nova lesena baraka, v kateri so se nahajale kovaška in ličarska delavnica ter skladišče lesa.

N še nepojasnjen način je nekaj minut pred 16. uro izbruhnil v tej zadnji baraki požar, ki je postal kmalu na daleč viden. Visoko so švigali plameni. Prvi je opazil ogenj slučajno mimoidoči vajenec Franca Kristana, lastnika avtogaraže in mehanične delavnice ob Dunajski cesti. Odhitel je v delavnico k svojemu mojstru, kateremu je v kratkih besedah naznanil nesrečo. Gospod Kristan je nemudoma odhitel h gorčemu poslopiju, kjer je naletel v tem stanujočo soprogo nekega poštnega uradnika. Gospa je takoj odhitela v bližnjo Ravni-harjevo žago, od koder so telefonično obvestili mestni gasilski urad.

Med tem časom je g. Kristan poiskal na

dvorišču sekuro, ker drugega pripravnega orodja ni bilo pri roki in je z njo, z največjim naporom po daljšem razbijanju trde pločevine, odprl prvo ogroženo barako, v kateri so se nahajali avtomobili. V tem je prihitel iz bližnje orožniške šole blizu 30 orožnikov, ki so pomagali g. Kristanu izveči avtomobile iz barake na dvorišče in jih tako rešiti neizogibnega uničenja. Nato so odprli še drugo barako, v kateri so se nahajali telefonski in brzojavni kabli. Tudi to barako so popolnoma izpraznili in rešili ves inventar. Koncem te barake se nahaja hišnikovo stanovanje, ki pa je bilo tudi zaklenjeno. Reševalci so morali vdreti v sobo iz katere so iznosili vse pohištvo.

Med rešenim materialom se je nahajalo tudi več telefonskih celic, dalje več lesenih poštnih vozčkov, ki služijo za prevoz pošte iz vlaka na kolodvorski poštni urad in nekaj poštnih urave. V poštni garaži in njenih delavnicah delajo nameščenci le od 7. jutraj do 15. ure popoldne, nakar se delavnice zapro.

Kmalu nato je prihitelo na pomoč vojaštvo 16. art. polka in neposredno za njim tudi mesito poklicno gasilstvo z motorno brizgalno in trenskim vozom. Gasilci so takoj stopili v akcijo in že v nekaj minutah so pričeli trije močnejši vojni curki gasiti požar. Kmalu nato je prišlo na lice mesta tudi prostovoljno gasilno društvo, ki je svojim poklicnim tovarišem spretno pomagalo pri gašenju. Vročina je bila strahna, vendar je uspelo požar že okrog 17. lokalizirati in kmalu nato pogasiti. Škoda je znatna, vendar se ima poštna uprava zahvaliti požrtvovalnim reševalcem, da je bil dragoceni material, ki pomeni ogromno vrednost, pravočasno in nepoškodovan spravljen na varno. Gasilci so zapustili z motorno brizgalno pogorišče ob 19.30 uri, nekaj gasilcev pa je pogrišče stražilo še vso noč.

Za prospeh kmetijskega šolstva

Konferenca učiteljev kmetijskih nadaljevalnih šol.

Dne 4. in 5. avgusta se je vršila v Ljubljani konferenca učiteljev kmetijskih nadaljevalnih šol ljubljanske oblasti, ki jo je priredil odsek za nadaljevalno šolstvo pri poverjenstvu UJU.

Med slovenskim učitelstvom opažamo zadnja leta resno stremljenje za podelsko šolstvo približati potrebam kmetijskega ljudstva. Od tod izhaja tudi vnaša, s katero se je lotilo vprašanja kmetijskih in gospodinskih nadaljevalnih šol. Največja ovira za razmah tega šolstva je bilo nerešeno vprašanje njegovega vzdrževanja. Pridržano je oblastni samoupravi, da to vprašanje ugodno reši. Saj si ne moremo predstavljati res uspešnega in programatičnega delovanja kmetijske pospeševalne službe, organizirane pri oblastnih odborih, brez razvitega kmetijskega nadaljevalnega šolstva, ker mora ona v vsakem kraju računati z nekim kadrom dovezetih, za strokovno izobrazbo vnetih mladih ljudi. Le to šolstvo bo zaneslo v zadnjo gorsko vas nekaj one poklicne izobrazbe, brez katere ni mogoče gospodarski dvig širokih plasti kmetijskega ljudstva.

Konferenco je vodil poverjenik Andrej Skuli. Udeležili so se je tudi zastopniki oblastnega odbora, prosvetnega oddelka in oblastnega šolskega odbora. Predsednik Skuli je poročal o ogromnem delu oddelka v pretečenem letu, v katerem je izdelal učne načrte in pravilnike za daljše in krajše učiteljske tečaje in priredil celo vrsto sestankov in anket. Referent Mencini je v kratkih obrisih očrtal vso problematiko tega šolstva in s povdarkom opozoril na njegove vzgojne naloge in na važnost vprašanja učiteljske izobrazbe, ki ga moramo v pogledu na to šolstvo v Sloveniji samostojno rešiti.

Prvi dan konference je bil v glavnem posvečen poročilom posameznih voditeljev kmetijskih nadaljevalnih šol. V celoti so podali prav živo in plastično sliko svojega dela, ki se vrši pod najrazličnejšimi pogoji in izključuje vsako šabloniziranje učnega postopka in učnega načrta. Originalno je bilo poročilo zlasti učitelja Juraničiča, ki je nudilo globok pogled v socialne in pospodske razmere hribovskega ljudstva njegovega okraja. Sledil je referat o učilih in

pomožnih knjižah. V izčrpi diskusiji je bilo sestavljenih in sprejetih več predlogov. Posebno čitanko za kmetijske nadaljevalne šole je večina odklonila, z motivacijo, da se nam nudi vsepovsod aktualnejše živito, zlasti v strokovnih listih.

Druzi dan konference je zavzela največ časa obravnava pravilnika, ki ga je sestavil odsek. Popolno soglasje je vladalo v tem pogledu, da se mora odvzeti krajevnim činiteljem breme personalnih izdatkov za kmetijsko nadaljevalno šolstvo. Računati se more tu edino na oblastno samoupravo. Obširnega programa žalibog ni bilo mogoče izprati, vendar je imela konferenca prav lep uspeh in je dala udeležencem mnogo pobud za nadaljnjo delo.

Odkritje spomenika v Zagorju

Zagorje, 7. avgusta.

Pričetek žalne proslave sov v soboto ob 12. naznanili zvonovi in strelji topičev ter se je spomenik zakril v žalno tkanino. Zvečer ob 20. se je ob veliki udeležbi občinstva vprizorila žaloigra »Kavarija«, ki je napravila na občinstvo globok utis. Pri igri je sodelovala rudniška godba iz Zagorja.

V nedeljo jutraj ob 9. so izprid rudniške restavracije odkorakali z rudniško godbo na čelu tukašnji rezervni oficirji, bivši vojak, vojni invalidi in bivši vojaki - rudarji so svojo zastavo k sprejemu došli go stov na kolodvor. Po prihodu vlaka se je formalni skupni sprejeto po glavni cesti pred spomenik. V sprejeto za rudniško godbo so bili gasilci Zagorja. Izlak in Liti-je, Sokol, Orel, vojni invalidi Zagorja in Trbovelj, rezervni oficirji, odborniki za postavitev spomenika in drugi gostje. Ob 10 je v župni cerkvi daroval mašo-zadušnico vojni kurat Bonač. Po maši so vsa društva odšla iz cerkve v sprejeto z rudniško godbo, ki je igrala žalno koračnico, do spomenika, kjer jih je pričakovalo več tisoč zbrana občinstva. Predsednik odbora za postavitev spomenika je lepo pozdravil vse občinstvo, predvsem zastopnika oblastev ter raznih društev in korporacij. Med govorom namestnika predsednika ZSV je padla zavesa in združeni pevski zbori so zapeli narodno nagrobno »Pomlad se veseli«. Po blagoslovitvi spomenika pa so pevci še posebno lepo podali žalostinko »Vigred se povrne«, nakar je izpregovoril bivši vojni kurat g. Bonač, ki je po nekaterih lepih uvodnih besedah začel povdarjati:

»Danes se širijo vesti, da smo bili mi (duhovniki) tišči, ki smo blagoslovljali morilno orožje. Na tem mestu izjavljam, da to ni resnica, kajti katoliška vera je proti vsaki moritvi in obsoja vse moritve. Mi smo blagoslovljali samo vojake, pa naj so bili naši, Italijani ali Francozi, nikakor pa orožja. Ako je kdo od nas storil kaj takega, je izvržek duhovniškega poklica.«

Občinstvo so te besede ne malo presenetile, ker je vendar znano vsem, da so svojočasno po vseh cerkvah molili za »zmago orožja« in da je v Ljubljani ob napovedi vojne morala monštranca na ulice....

Končno je govoril še predsednik Udruženja vojnih invalidov iz Ljubljane, ki je protestiral, da invalidi niti ob 10-letnici obstoja države še nimajo svojih pravic. Nato je bil spomenik izročen v varstvo zastopniku občine in začelo se je polaganje vencev v spomin padlim žrtvam. Popoldne ob 14. je bil koncert na trgu pred cerkvijo in ob 15.

Zlahtni in negovani

kjerkoli se nahajate! Kot dihljaj tanka plast ELIDA pudra Vam vsaki čas napravi čudežno, baršunasto mehko kožo, ki Vam podeli milino in ljubkost.

ELIDA PUDER

istotam zborovanje Zveze slovenskih vojakov, nakar se je vprizorila igra »Kavarija«.

Vsa slavnost se je izvršila v najlepšem redu. Da ni bilo neprijetnih besed kurata g. Bonača, bi odnesli vsi navzoči najlepše utise s prireditve. Tako pa je malo dišalo po politični reklami.

Narednik iz maščevanja usmrtil kapetana

Beograd, 8. avgusta

V ponedeljek malo pred dvanaisto uro dopoldne se je zgodil v vojašnici drugega pehotnega polka v Beogradu strašen zločin, ki je razburil vse beograjsko prebivalstvo.

Narednik Živko Belanović, star 22 let, rodem iz sremske vasi Petrovičev, je bil v preiskavi zaradi nekih nerednosti, ki jih je zakrivil v svoji lahkomiselnosti. Zaradi tega je bil premeščen iz pisarne k četni kar ga je silno užalo. Belanović se je udal pijači in je v nedeljo zvečer popival po raznih gostilnah, tako da se je šele ob 2 uri ponoči vrnil v vojašnico. Podal se je v svojo sobo in začel jokati. Bdel je do jutra, nakar je šel v pisarno adjuanta polkovnega komandanta kapetana Milojka Dodica, pri katerem se je v tistem času nahajal narednik Aleksander Stojanović. Belanović je kazal znake velike razburjenosti in je rekel kapetanu: »Gospod kapetan, pismo imam za vas!« Namesto pisma pa je Belanović izvekel iz žepa revolver ter naglo dvakrat ustrelil kapetana Dodica v prsi. Ena krogla je zadela Dodica v srce, tako da se je Dodić brez glasu zgrudil mrtev na tla.

Prisotni narednik Stojanović je hotel prijeti Belanovića, a ta je nameril na njega revolver in mu zagrozil, da bo ustrelil tudi njega. Potem je zbežal na dvorišče in se skril.

V vojašnici je nastala velika panika in lov za zločincem. Dežurni oficir podporočnik Sava lič ter narednik Aleksander Stojanović in Dušan Stefanović so začeli iskati Belanovića, dokler ga niso našli skritega med dvema zidovima ter ga pozvali, naj se uda. Belanović pa je znova potegnil revolver in brez besed dvakrat ustrelil proti naredniku Stefanoviću, nato pa zbežal v svojo pisarno in se ustrelil v levo senco. Ostal je na mestu mrtev.

Razburljivi dogodek je vznemiril vsi vojašnico. Kakor se da sklepati, je nesrečni Belanović smatral kapetana Dodica za glavno krivca svojega premeščenja in za povzročitelja 15dnevnega zapor. Opasno ranjenega Stefanovića so prepeljali v bolnico, kjer se bori z življenjem.

Dopisi

VRHNIKA. V nedeljo 12. t. m. bo na Vrhniki proslava 50-letnice obstoja vrhniškega gasilnega društva, združena s pokrajinskim zletom Jugoslovenske gasilske zveze. Na predvečer bo sestakek bližnjih gasilnih društev, sprejeto in baklada po trgu ter podoknica najstarejšemu članu tov. Antonu Igliču. V nedeljo ob 8. budnica, potem sprejem gostov na obeh kolodvorih (Vrhnika in Verd), sv. maša pri Sv. Trojici ob 9.30, poklonitev domačih gasilcev na pokopališču spominu ustanoviteljev društva ter drugih umirlih članov, kjer bo zapel tudi domači zbor pod vodstvom g. Gruma, koncert na križpotu. Popoldne ogled izvirkov Ljubljance, Močifinka itd. Ob 3. popoldne se bo priredila velika ljudska veselica z najrazličnejšim sporedom. Pri prireditvi bosta sodelovala Vrhnško godbeno društvo in jazz-band iz Ljubljane. Železniške zveze so tako na progi Ljubljana-Vrhnika kakor tudi na progi Ljubljana-Verd ali Rakek-Verd zelo ugodne. Vabimo gasilna društva in cenjeno občinstvo k mnogobrojni udeležbi. Dovoljenje za polovično vožnjo še ni došlo; upamo pa na pravočasno rešitev. Vrhnško prebivalstvo se pripravlja na svečan sprejem svojih nam gostov. 1412 Prostovoljno gasilno društvo Vrhnika.

Dveurne predstave! Oba dela v enem sporedu! Francoski dvor v XIII. stol. Za časa kralja Ludovika X. in zloglasne kraljice Margarete v grandioznem večerofilmu

Buridan

(Doživljaji slavnega študenta pariške Sorbone.)

Vitezi, intrige in vpliv zločinske kamarile na dvoru. Lokavost orgije ter strastna grešna ljubezen, čarovnice in njih neštevilne žrtve. Predstave ob 4., 8., 10. Telefonirajte takoj po vstopnice na števil. 2124. ELITNI KINO MATICA.

štvo in jazz-band iz Ljubljane. Železniške zveze so tako na progi Ljubljana-Vrhnika kakor tudi na progi Ljubljana-Verd ali Rakek-Verd zelo ugodne. Vabimo gasilna društva in cenjeno občinstvo k mnogobrojni udeležbi. Dovoljenje za polovično vožnjo še ni došlo; upamo pa na pravočasno rešitev. Vrhnško prebivalstvo se pripravlja na svečan sprejem svojih nam gostov. 1412 Prostovoljno gasilno društvo Vrhnika.

BREŽICE. Prostovoljno gasilno društvo v Brežicah priredi dne 12. avgusta t. l. vrtno veselico, ki se vrši v tukašnjem Narodnem domu. Po gasilni vaji se bo vršila prosta zabava na vrtu. Svirali bosta dve godbi; za zabavo je vsestransko preskrbljeno. Atrakcija bo kegljanje na dobitke za gospode in dame ločeno. Dobitki (srebrne ure, cigarete, doze, servisi in drugo pohištvo) so razstavljeni v tukašnji trgovini Bibič in Verstovšek. Kdor se hoče dobro zabavati, naj ne zamudi te lepe prilike. — Brežški dijak in dijakine ter ostali stalni igralci vprizorijo dne 18. t. m. Moliérove komedijo »Skopuh«. Opozorjamo občinstvo še sedaj na to zanimivo igro! — Primarij javne bolnice dr. Josip Choleva je odšel s svojo rodino na zaslužen oddih v Savinjske planine; upamo, da se tam nasrka čistega zraka in se vrne svež in čil ter prevzame potem zopet težko in odgovorno svojo službo. 1416

TREBNJE. Sokol v Trebnjem bo proslavil 15. t. m. 20-letnico svojega obstoja, združeno s okolišnim zletom novomeške sokolske župe. Pri teledvadi in veliki ljudski veselici na vrtu brata Alojzija Pavlina bo svirala godba Novomeškega godbenega društva. Polovična vožnja za člane vseh društev dolenske župe je dovoljena. Bratje in sestre, prihitite in podprite našega Sokola moralno in gmožno s čim mnogobrojnejšo udeležbo! 1414

LJUTOMER. Ob 25-letnici Sokola bodo nastopili tudi naši vrli kmetijski jezdeci v povorci na svojih priznanih lepih konjih in v slikovitih narodnih nošah. Kdor se torej zanima za lepe konje znanje ljutomerske reje in se hoče obenem udeležiti sokolske slavnosti, naj ne zamudi te prilike ter naj pohti ta dan v Ljutomer. Pri teledvadi bo nastopila najbrž tudi četa vojske iz Murske Sobotice z učinkovitimi vajami. Dovoljena je polovična vožnja. Pri odhodni postaji vzameš celo karto, ki je z legitimacijo, dobljeno pri slavnosti v Ljutomeru, veljavna za prost povratek.

z žicom
Najbolje, najtrajnejše, zato
najcenejše!

Domače vesti

Najnovejša številka „Življenja in sveta“

ki bo le dal dostavljena naročnikom in na razpolago v trafikah, vsebuje zopet prav zanimivo število:

Mladi pisatelj Bratko Kreft se je oglasil s „Povestjo o konju“, ki nas mimogrede seznaja s konjskimi dirkami na Murakem polju in s ondodnimi konjereji.

O priljubljenem sodniku „Življenja in sveta“, univ. prof. dr. M. Hirtzu razpravlja poljudno pisatelj Zdenek „Hrvatski prirodopisec Miroslav Hirtz“. Posebno opozarjamo na to, kako pisec obravnava problem etike in prirodzanosti.

Kako pišejo velike nemške revije o jugoslovenskih pokrajinah, pričuje prevod članka nemškega pisatelja Kasimira Edschmida „Črna gora, kakor jo je videl tuje.“

Iz porosa poslanca angorskega parlamenta Faliha Rifkija je izšel članek „Prosvetni prepoved turškega naroda“ s podatki, ki bodo vsakomur novi in zanimivi.

Ljubka je novela iz življenja skobečev „Človek in demon“, ki jo je pisal Miroslav Hirtz.

Dr. P. Štrmšek je opisal nekaj svojih vtiskov z Dunaja v članku „Kako skrihi dunajska občina za mladost.“

Zlasti ženske študentke bo zanimal naslednji članek: „Vskakanje življenje v današnji moskovski hiši“. Tu se kramljajoče pripoveduje o gospodinjstvu pod boljševiškim režimom: intimna slika nove, nam neznane Rusije.

Astronomskega značaja je članek „Konec sveta“, ki nas seznaja z vprašanjem smrti svetov.

V tej številki je več slik s razstave sodobne kulture v Brnu, kot umetniška priloga pa je priložena reprodukcija fotografije A. Bertholda: „Pred hišo v Beihinu.“

Posamezna številka stane samo 2 Din, polletna naročnina 30 Din. Novi naročniki se lahko dobe vse številke IV. knjige. Naslov uprave: Ljubljana, Prešernova ulica 54.

Imenovanja novih učiteljev. Kakor razglasa ministristvo prosvete glede na razne časopisne vesti, ni bilo v ministristvu izvrše no doslej nobeno novo imenovanje in sicer zaradi tega, ker se več starih učiteljev ni namestili. Dokler stari učitelji ne dobe službenih mest, sploh ne bo novih imenovanj. Zato je ministristvo prosvete pričelo te dni z odpuščanjem vseh nevalificiranih učiteljev v svrhu, da pridejo na izpraznjena mesta v prvi vrsti stari nenamščeni učitelji; šele potem pridejo na vrsto novi kandidati.

Častno članstvo ZJH Zveza jugosl. hranilnic je na svoji zadnji glavni skupščini imenovala primorskega rojaka g. Iv. Kranjca, direktorja Kranjske hranilnice v p. v priznanje njegovega delovanja in zasluga za razvoj jugoslovenskega hranilništva za svojega častnega člana.

Kongres narodnega delavstva. V proslavo 20 letnice obstoja Narodno-strokovne zveze se bo vršil na nedeljo, dne 9. septembra ob 9. dopoldne v dvorani Okrožnega urada za zavarovanje delavcev v Ljubljani kongres narodnega delavstva. Kongresa se bodo udeležili delegati vseh podružnic Narodno-strokovne zveze, kakor tudi zastopniki delavstva iz vseh krajev Slovenije. Kongresu pa bodo prisostvovali tudi zastopniki „Československe Obce Delavice“ iz Prage, s katero je NSZ v tesni zvezi, in prvič tudi bratje Srbi in Hrvati. Kongres bo prvi, ki ga priredi Narodno-strokovna zveza za vse narodno zavedno delavstvo in je želeli, da se ga udeleži naše delavstvo iz prav vseh delov države. Na kongresu bodo referiral predsednik NSZ g. Rudolf Juvan, dr. Joža Bohinjec in Ivan Tavčar. Podrobni dnevniki red in spored slavnosti 20 letnice bomo še priobčili.

Zborovanja zaupnikov KDK v St. Janžu na Dravskem polju in v Račju. V nedeljo 12. t. m. ob 8. uri zjutraj bo v prostorih gostilne Žel v St. Janžu na Dravskem polju zbor zaupnikov KDK iz občin St. Janž, Sv. Marjeta, Hajdina, Slovenja vas, Vurberg, Sv. Martin, Gor. In Sp. Duplex, Dokože, Sv. Miklavž, popoldne ob 2. uri istega dne pa v Račju v gostilni pri „Jugoslovanu“ zbor zaupnikov KDK za vse občine župnij Silivnica, Fran. Hoče, Zgor. Poljskava, Sp. Poljskava in Cirkovci. Na obeh zborih bosta poročala o političnem in gospodarskem položaju g. narodna poslanca dr. Ljudevita Pivko in Ivan Pucelj. Vsi pristajši KDK iz navedenih okolišev so vabljeni, da se obeh zborov polnoštevilno udeležijo. — Oblastni tajništvi SDS in SKS v Mariboru.

Beneška noč na Blejskem jezuru. Dne 14. t. m. bo priredila zdraviliška komisija na Bledu svojim letoviškim gostom beneško noč na jezuru, združeno z razsvetljavo vsega Bleda. Ob 17. se bo vršilo premiranj za razsvetljavo okrašenih čolnov na ladišču pred zdraviliškim domom. I. darilo je 200 Din, II. darilo 150 Din in III. darilo 100 Din. Točno ob 20.45 odhod čolnov izpred zdraviliškega doma po jezeru mimo otoka pred kraljevi dvorec Suvorov. Odtod mimo Petrana, Toplice in Parkhotela nazaj pred zdraviliški dom, kjer bo sledil razhod čolnov. Prijave za cele čolne kakor tudi za posamezne sedeže v njih sprejema zdraviliška komisija do 14. t. m. opoldne. Okolišne vasi in županstva se naprošajo, da po možnosti zapeljajo ta večer ob 20.30 kresove v počastitev občudovalcev naše lepe Gorenjske.

Sestanek ZSV na Brezjah. Sestanka in spominke svečanosti to nedeljo se lahko udeleži vsakdo. Ugodnost polovične vožnje pa velja le za moške in fante. Pri odhodu kupite vsi vozne listke naravnost do Otoč, dajti jih žigosati in jih dober shranite za povratek. Na Brezjah dobite potem izkaznice in s tem ter odhodnimi voznimi listki se zastopni peflete domov. Poleg obeh tujih vlakov bo odhajal iz Ljubljane v nedeljo še eden ob 7.40 in prišel na Otoče ob 9.10. Za udeležence pa bo določen pri povratku normalni vlak ob 15.23. Prišel bo prazen z Jesenic in tega naj se poslužijo zlasti bolj oddaljeni udeleženci, da bodo la-

hko ob 16.42 že v Ljubljani. Polovična ugodnost velja od 10. do 14. avgusta. Glavni odbor ZSV v Ljubljani.

Poroka. Poročil se je g. ing. Viktor Valenta z gđ. Angelo Palčičevo v Zasipu pri Bledu. Bilo srečno!

Smrtina kosa. Umrla je dne v torek v ljubljanski hiralnici gospa Alojzija Holeske, vdova po sprevodniku bivše južne železnice in mati prometnega šefa g. Alojzija Kavška v Celju. Pogreb blage pokojnice se bo vršil danes ob 14. iz hiralnice na pokopališče k Sv. Križu. — V ljubljanski bolnici je včeraj po kratkem trpljenju umrla gospa Marija Klopčič, soproga sodnega oficijala v p. Pokopali jo bodo danes ob 15. na pokopališču pri Sv. Križu. Bodi pokojnika ohranjen blag spomin, žalujočim naše iskreno sožalje!

Proslava 10 letnice proboja solunske fronte. V Beogradu se je sestavil poseben odbor za proslavo desetletnice proboja solunske fronte. V odbor so bili izvoljeni zastopniki vseh nacionalnih in dobrodelnih združenj. Proslava se prične 1. septembra. V Bitolju se bo vršil kongres vojni invalidov. Udeleženci posetijo Kajmakčalan, odkoder odpotujejo v Solun in na otok Krk, kjer se priredi spominška svečanost na čast padlim junakom. Proslave se udeležijo zastopniki vlade, narodne skupščine, naše vojske ter zastopniki vojni invalidov, nacionalnih in humanitarnih društev, sorodniki padlih bojevnikov in delegati zaveznikov držav. Vsa proslava bo trajala petnajst dni.

Nov pravilnik o drogerijah. Po informacijah Zbornice TOI je ministristvo trgovine in industrije sporočilo, da se pravilnik o drogerijah, objavljen v „Službenih Novinah“ dne 19. junija 1928, nanaša samo na področje Srbije in Črne gore, ker je izdan na podlagi zakonskih določil, ki veljajo samo v imenovanih pokrajinah.

Original „NIGGEROL“, elje za solnčenje in masazo. Vse obvaruje solnčarice, potemi kožo in jo naredi gladko in čisto. Dobiva se v vseh lekarnah in drogerijah. Drogerija Gregorič, Ljubljana, Prešernova ul. 5.

Zgradba železobetonskih mostičev na Barju. Mestna občina ljubljanska namerna zgraditi na Barju več železobetonskih mostičev in propustov ter je zaprosila za vodopravno in stavbno dovoljenje. Mostički in propusti bi bili naslednji: železobetonski mostiček čez Jankovčev jarek na Cesti v Črno vas, železobetonski mostiček čez Capudrov jarek na Cesti v Črno vas, dva železobetonska propusta pred Solo na Barju, železobetonski mostiček čez Koruznikov jarek na Ižanski cesti, železobetonski mostiček čez potok Galjevec na Ižanski cesti, cevni propust pri botaničnem vrtu na Ižanski cesti in železobetonski propust v Jeranovi ulici na križišču z Opekarsko cesto. Mestni magistrat ljubljanski razpisuje v smislu določil vodopravnega zakona za bivšo Kranjsko ogled in komisijonalno razpravo na licu mesta za soboto dne 11. avgusta. Sestanek komisije pred gostilno pri „Mokarju“ na Ižanski cesti točno ob pol devetih dopoldne; nato je obhod k posameznim razpravnim objektom. Interesenti se vabijo, da se udeležijo komisijonalne razprave na licu mesta, ter da vodijo komisije pred ali najkasneje med razpravo ustmeno ali pisмено povedo svoje pomisleke ali eventualne ugovore; poznejši pomisleki in ugovori si se ne moreli več poslušati. razen iz javnih ozirov. Vsem interesentom so v pogled točni podatki in načrti pri gradbenem in vodopravnem referentu na mestnem gradbenem uradu, Šolski drevored, Kresjia II., v uradnih urah od 9 do 13. ure.

Najboljši kis za vlaganje kumarce dobite v drogeriji **A. KANC sinova, LJUBLJANA, Židovska ul. 1**

Za solnčenje najboljša „Solana creme“ v tubah. Dobi se v drogeriji **A. Kanc sinova, Židovska ul.**

Razstava posnetkov fotografov-amaterjev. Kakor smo že poročali, se bo dne 2. septembra letos otvorila v Sarajevu (v slavnostni dvorani mestne občine) razstava uspešnih posnetkov fotografov-amaterjev, za katero vlada tudi v Sloveniji veliko zanimanja. Eventualna pojasnila o udeležbi na tej razstavi daje odbor Društva fotografov-amaterjev v Sarajevu.

Mesto ribjega olja prijeten prasek JEMALT je tudi v vroči poletni dobi prava slaščica.

Sprejem gojenk v kmetijsko gospodinstvo šolo Kmetijske družbe v Ljubljani. S 1. oktobrom se bo otvoril 27. tečaj gospodinstvske šole, ki bo trajal 11 mesecev. Gojenke morajo stanovati v zavodu pod vodstvom sester iz reda sv. Franciške. Dovišiti morajo 16. leto; znati morajo čitati, pisati in računati (zadnje šolsko izpričevalo); predložiti morajo zdravniško spričevalo, da so zdrave; navesti kakšnega stanu so starši; predložiti obvezno pismo staršev ali varuha, da zamje plačajo vse stroške šolanja; zavezati se, da bodo natančno in vestno izvrševale vsa dela, ki se jim nalože, ter da se bodo ravnale po hišnem redu. S temi podatki in potrebnimi prilogami opremljene, lastnoročno pisane, nekolikovane prošnje za sprejem naj se pošljejo vsaj do 1. septembra t. l. Kmetijski družbi v Ljubljano.

Novo Miklavžev, božične in novoletne razglednice. Jugoslovenska Matica opozarja vse naše trgovce in trafikante, da bo izdala začetkom septembra serijo desetih razglednic slovenskih originalov v trobarvnem tisku. Razglednice so izredno lepe in name-

njene za Miklavža, Božič in Nov leto. Trgovce prosimo, da ne naročajo tujega blaga temveč izvrstno slovensko umetniško delo, ki bo po svoji izvedbi daleko presegalo vse importirane razglednice. Jugoslovenska Matica bo razposlala prve dni septembra vsem zainteresiranim vzorce teh razglednic in prosila, da se ji že sedaj prijavijo na naslov: Jugoslovenska Matica, Selenburgova ulica 7-II Ljubljana.

Vilek kl urejtel!
Virtuoz z umetno roko!

Orakove roke

Drama po glasovit-m romanu
M. Rancarda

V gl vlogi **CONRAD VEIDT**
Železniška nesreča. Uspela operacija z umno roko.

Uspelo! Zanimivo!
Predstave ob 4, pol 8 in 10.

Najnižje cene! KINO IDEAL

Železniška nezgoda v Bakru. V ponedeljek dopoldne se je na postaji Bakar pripetila železniška nezgoda, ki pa le zaradi srečnega naključja ni zahtevala človeških žrtv. Stroj za manevriranje je naletel na potniški vlak. Sunek je bil tako močan, da so popokale šipe na oknih vagonov in je prtiljaga popadala na potnike, od katerih so bili mnogi ranjeni. Ranjena je bila tudi soproga velikega župana Kučica. Vlak je z znatno zamudo krenil proti Zagrebu.

Državni upokojenec izvršil samomor. V Reiserjevi ulici v Osijeku je našla policija v nedeljo obešenega, že mrtvega upokojenega državnega uradnika Mijo Sajka, starega 62 let. Pokojnik je že dvakrat skušal izvršiti samomor: pred dvema mesecema se je hotel obesiti, pred tremi tedni pa si je prerezal žile na vratu, a je hčerka še pravočasno hitela po zdravnika, ki mu je rešil življenje. Vzrok nesrečnega čina je velika beda.

Bachov patent. V Skradinu pri Sibeniku je prošlo nedeljo manjša skupina omladincev priredila demonstracije proti današnjemu režimu vzklikajoč St. Radiću in proti dr. Korošcu. Štirinajst mladih ljudi je bilo kaznovanih po Bachovem patentu na 14 dni, dva na 20 dni, eden pa na 8 dni zapor.

Samomor nesrečne žene. V Željeznici pri Sarajevu je skočila v vodo in utonila Zorka Šaroba, žena železničarja in mati treh otrok. Zorka je že nekaj časa izjavljala da si bo končala življenje, čes da ne more več prenašati svoje nesreče. To namero je prošil ponedeljek izvršila. Kopalci so njeno truplo pojezgili iz vode.

Ureditve Plitvičkih jezer. Člani Društva za ureditve Plitvičkih jezer s sedežem v Zagrebu so se sestali te dni na konferenco, na kateri je bil sprejet predlog, da se proslavi 35 letnica delovanja tega društva in se v ta namen koncem tekočega meseca vrši svečana seja na Plitvičkih jezerih. Pri tej priliki bo društvo izdalo jubilarni „Vodnik za Plitvička jezera“ z najnovejšim načrtom novih potov in razgledov.

V nedeljo, 12. avgusta vsi v KOČEVJE

Nastop kočevskih narodnih noš

Pozdrav na kolodvoru pri dopoldanskem vlaku, scene iz kočevskega narodnega življenja.
Ljudska veselica, narodni plesi itd.

H katastrofi italijanske podmornice F 14. Včeraj se je v našem uredništvu oglasil neki gospod iz Ljubljane, ki je svojčas služboval na vojni ladji. Povedal je, da se že dolgo bavi z izumom, ki bi v slučaju poplitve podmornice, kakor se je to zgodilo pred nekaj dnevi v bližini Belonskih otokov lahko pomagal dovažati posadki zrak in hrano. Podmornica bi se lahko dvignila brez potapljačev. Če se kdo zanima za pojasnila o tej zadevi, naj vpraša v uredništvu „Jutra“ za naslov I. V.

Gozdni požar. V Kraljevcu je predvečerašnjim zjutraj nastal požar v šumi nasproti Frankopanskemu gradu. Ker se je požar naglo širil je bila pozvana na pomoč četa 3 bataljona 37. pešpolka, pa tudi gasilno društvo na Sušaku. Požar je bil v par urah pogasjen. Zgorelo je tritisoč kvadratnih metrov borove šume. Domneva se, da je nekdo v bližini pušil in zapalil suho travo.

V Zadru divja legar. Kakor pripovedujejo potniki, ki so dospeli iz Zadra, se v Zadru in njegovi okolici strahovito širi legar, tako da je obolelo že več sto oseb na tej nevarni bolezni. Tekom zadnjega tedna je za legarjem umrlo 30 volakov. Legar se je pojavil na dveh italijanskih torpiljarkah v zadrskem pristanišču. Zaradi tega so ostale jedinice vojne mornarice odplovile iz Zadra. Vojstvo, ki je bilo nastaneno v okoliških vaseh, je premeščeno deloma v Pulj, deloma pa v Trst.

ITO — zobna pasta najboljša!

Naplavljeno truplo. Pri sv. Marku v ptujski okolici je Drava naplaval na obrežje truplo neznanega moškega, ki je močno razpadlo. Identiteta neznanca se doslej ni mogla ugotoviti.

Tragična smrt pošne uradnice. Na železniški progi med Koprivnico in Drnjem so našli v ponedeljek zjutraj truplo neznanke ženske, ki ji je vlak odtrgal glavo, ki je ležala v travli ob progi. Šele v torek se je ugotovilo, da je to truplo pošne uradnice Milke Terek, ki je v nedeljo ponoči prostovoljno šla v smrt. Milka Terek je službovala že osem let na koprivniški pošti in vedno vestno opravljala svojo službo. V zadnjem času je živčno obolela. Ni si pa upala prositi za bolniški dopust, ker se je bala reukcije. V tem težkem položaju je v nedeljo zvečer šla na progo in se vlegla na tir. V njenem stanovanju so našli 700 Din in listek s pripomnjo, da gre zaradi boleznih pro-

stovoljno v smrt. Z denarjem naj se poravnjen dolg za stanovanje in hrano. To je bila njena edina poslednja želja.

Velika nevihta v Sremu. Nad gornjim Sremom je v nedeljo ponoči divjala silna nevihta. V selu Ivošu je strela udarila v hišo Sime Perića, ki je pogorela do tal. Pri Rakovcu je šinila strela v hlev Pere Mandića ter ubila dva vola in enega konja. Padala je tudi debela toča, ki je zlasti v vinogradih napravila ogromno škodo.

Avtopodjetniki se opozarjajo na dražbo za oddajo prevoza pošte na progi Kočevje - Brod na Kupi, ki se bo vršila dne 17. avgusta ob 11. dopoldne pri županstvu občine Kočevje. Pogoji so na vpogled pri občinah in poštah ob poštni progi in v poštne odseku poštnega ravnateljstva v Ljubljani.

Darilo. Udruženje jugoslovenskih veterinarjev, sekcija v Ljubljani, je darovala Podpornemu društvu slepih 300 Din na čast spomenu blagopokojnega kolega Mihaela Knafliča, štabnega veterinarja v pokolu. — Najlepša hvala! 1411

Črevesne bolečine, prenapolnjen želodec, omotica, neenakomerno utripanje srca, težko dihanje vam takoj odstrani uporaba „Franz Josefa“ grenčice. Zdravniki priporočajo posebno ljudem, ki mnogo sedijo, redno uporabo „Franz-Josef“ grenčice. Dobl se v vseh lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

Tovarna Jos. Reich sprejema mehko in skrobljeno perilo v najlepšo izvršitev.

Duh časa je prinesel, da za pranje dandanes ni treba rabiti nič drugega nego Radion. Tehniške visoke šole so pregledale Radion in dognale, da je popolnoma neskodljiv perilu in da je dovolj, da perilo pol ure kuhamo v raztopini Radiona pa bo cela čisto.

Iz Ljubliane

— Otroci naših rudarjev na Vestfalskem kakih 200 po številu, so včeraj dopoldne prišli v Ljubljano, ki bodo prebili počitnice pri raznih slovenskih družinah v obeh oblastih. Otroci govorje večinoma nemški. Z njimi je prispelo tudi nekaj staršev in drugih spremljevalcev.

— Zaradi tlakovanja Resljeve ceste bo njeno križišče s St. Petersko cesto v dnevi od 9. do 14. avgusta zaprto za vsak vozovni promet. Da se omogoči cirkulacija lažjih vozov do živilske trga ob Vodnikovem spomeniku, bo zmajski most lažj in vozov in vozičkom zopet odprt od 10. avgusta dalje, toda samo v pravcu St. Peterskega nasipa in obratno ter pod pogojem da bodo vozili korakoma.

— Nehvaležen obisk. K delavki Ani Murnovi je prišla nedavno na obisk prijateljica Francka Rom, po poklicu brezposelna služkinja. Stari znanci sta se porazgovorili o vseh mogočih in nemogočih dogodkih, ki so se pripetili v času, odkar sta se zadnjikrat videli. Ko sta izčrpali obirno gradivo, se je Romova kmalu poslovila. Murnovi niti na misel ni prošla, da bi pogledala v stanovanju, če se prijateljice obiskovalke mogoče ni kaj prišlo. Šele čez nekaj dni je globoko užaljena in razočarana opazila, da ji je prijateljica Francka odnesla vse komadov obleke in pa zlato ovratno verigo. Skupna škoda znaša 520 Din. Francka je izginila brez sledu kakor kafa.

— Brezobzirni kolesar. Predsnočnim je podri na ulici neznan kolesar, ki je vozil s pravo dirkalno brzino, Marjilo Ilaževu, so progo mestnega vrtnarja Ponesrečenka si je pri padcu močno prebila gornjo ustnico in je tudi sicer dobila večje telesne poškodbe. Brezobzirni kolesar se za na tleh ležečo Ilaževu ni popolnoma nič zmenil, temveč je takoj zasedel kolo in se odpeljal. Ponesrečenko so prepeljali z rešilnim vozom v bolnico, kjer so ji nudili potrebno zdravniško pomoč, nakar je Ilaževa lahko odšla domov.

— Nezgoda zaradi splašanih konj. V torek popoldne so se mestnemu vozniku Ivanu Srnaku na Mestni pristavi na Kodeljevem splašali v voz vpreženi konji, pri čemer je padel voznik pod voz, ki je šel preko njega. Dobil je težje notranje poškodbe in je bil prepeljan v splošno bolnico. Njegovo stanje je precej resno.

— Tatvina denarja. V hiši Ljudskega doma v Strelški ulici stanuje starejša postrežnica Elizabeta Močnik, ki pa je ves dan od doma odsotna. To ugodno priliko je porabil neznan zlikovec, da se je neopaženo splazil v sobico in ukradel ubogi postrežnici skromne priblarnice, okroglo 200 Din.

— Mlad pokvarjenec. Predvečerašnjim je padel ljubljanski policiji v roke mlad pokvarjenec, ki bo še daleč prišel, če bo nadaljeval začeto pot. Policija ga bo sicer oddala v poboljševalnico. Toda če bo to le kaj zaleglo! Gre za jedva 15 letnega Petra P., ki je služil za pastirja pri posestniku Urbančiču na Brezovici. V soboto je na lepem dejal gospodarju, da bi rad odšel k svoji materi na Vič, da bi prinesel od doma svojo lepšo obleko. Gospodar je fantu rad dovolil zaproseno uslugo. Toda fant s tem še ni bil zadovoljen. Naprosil je gospodarja, naj mu posodi svoje kolo, da se bo lahko hitreje vrnil. Tudi kolo mu je izročil Urbančič. Fant se je res oglasil pri svoji materi in vzel nedeljsko obleko, nato pa jo je popihal s kolesom naravnost na starino v Ljubljano. Tam je brez dolgega barantanja prodal obleko za 30 Din, nakar se je odpeljal po Tržaški cesti proti Viču. Spotoma je prodal kolo nekemu prodajalcu sladoleda za 100 Din. toda na račun je prejel le 30 Din. Z dobljenim denarjem se je v nedeljo prav dobro zabaval. Policija je na prijavo dečka aretirala in po zaslišanju pri sladoledarju nahajajoče se kolo zaplenila.

Iz Maribora

— Veliki župan mariborske oblasti dr. Franc Schaubach je nastopil včeraj svoj redni poletni dopust. Nadomestuje ga dvorni svetnik g. dr. Leon Stare.

— Razstava na glavni skupščini UJU v Mariboru. Na glavni skupščini UJU bo v dneih od 11 do zaključno 15. t. m. razstava ročnih del deških in dekliških (skupina ravnatelj Humeck, ravnateljica Štupica in prof.

Na potovanju

so glavoboli in nervozne težkočepogoste. Izkušeni potniki se varujejo s tem, da nosijo seboj vedno

Pyramidon
Tablete

To ne olajšuje samo te bolečine, temveč tudi druge različne vrste in so izvrstno sredstvo pri mrzlici.

Pristne samo v originalnem zavoju „Malsch-Gesetz“.

Markovac iz Zagreba). Posebnost bo razstava mladinsko-jugoslov. literature, pedagoške centrale v Mariboru, esperanto, in zlasti zanimiva bo razstava Narodnega dela iz Beograda društva za nacionalno kulturo. Razstava bo odprta dnevno od 8.—12. in od 14. do 18. ure. Vstop prost, pobirali se bodo prostovoljni prispevki za mariborske ubožne otroke.

— Družabni večer „Drave“. Nar. žel. glasbeno društvo Drava priredi v soboto ob 20. v veliki verandi „Union“ družabni večer z vsemi svojimi odseki (pevski, godbeni in tamburaški). Opozarjamo na to prireditve vse članstvo UJNZB, vso Dravi namkljeno mariborsko občinstvo, zlasti pa jugoslovensko učiteljstvo, ki bo ob priliki kongresa tega dne že v precejšnjem številu zbrano v Mariboru. Vstopnine ni, pač pa se bodo sprejemali prostovoljni prispevki. — Odbor.

— Brezobzirni motociklist. V branjarlo razpostavljeno povodod cerkvenega žegnaja pri Sv. Ožboltu, je zavozil neznan motociklist; podrl je stojnico in branjevca Josipa Majhna, ki se je pri padcu precej pobil. Poizvedovanje za brezobzirnim voznikom, ki bi lahko povzročil še večjo nesrečo, je v teku.

— Spremembe v mestnem avtobusnem prometu. Zaradi izvrševanja cestnih del na Ruški cesti bodo vozili mestni avtobusi od 10. avgusta dalje na progi v Studence od Kralja Petra trga po Dvofakovi ulici preko Vahvorjeve in Smoletove ulice na Ruško cesto. Nadalje se istega dne usmeri ves mestni avtobusni promet od Glavnega trga proti glavnemu kolodvoru po novo tlakovani Kopaljski ulici. Ta proga dobi s tem tudi dve novi postajališči in sicer prvo na vogalu Narodnega doma, drugo pa na vogalu Franciškanske cerkve. Avtobusni promet na Meljski cesti s ebo do nadaljnjega vršil zaradi tlakovanja preko Klavniške, Kacijanarjeve in Motherjeve ulice. — Ruška cesta je v popravilu in bo do dovršitve del zaprta med Kralja Petra trgom in Smoletovo ulico.

— Rokovnjaški elementi so si za svoje torišče za spremembo izbrali kraje niže Maribora. Minuli teden so blizu Pragerskega nekemu posestniku ukradli par svinji, ki so jih pred svinjakom zaklali in odnesli s seboj. To se je minulo noč dogodilo tudi v Hotinji vasi pri Hočah in so neznan rokovanjki zopet vzeli kot plen dve debeli svinji, ki so ju poprel kar pred hlevom zaklali. Prebivalstvo in orožništvo je prosilo policijo naj pošlje daktioskope in policijske pse, da se najde sled za nevarnimi rakomavhi.

— Avtomobilistom, ki delajo s svojimi hupami nepotreben hrup ter tudi po nepotrebnem spuščajo dim, da so najbolj prometne ulice včasih popolnoma meglene, bo policija poslej nalagala občutnejše globe, zlasti pa za prestopke v nočnem času, ker presega brezobzirnost raznih mladih motociklistov vse meje. Nekateri avtomobilisti so si tudi kakor za nalašč nabavili hupe s posebno visoko kričečimi glasovi ter se jih poslužujejo kakor za šalo. V ozkih prometnih ulicah povzročajo to veliko zmedo in vzne mirjenje. Pričakujemo tudi od mestne občine, da bo svoje avtobuse opremila z mirnejšimi hupami in šoferje primerno poučila, da dā tako drugim dober zgled.

— S prostitutkami in taticami ima mariborska policija dosti posla. Redko mine dan, da ne bi bila vsaj ena ali dve v policijskih prijavah in zaporih. Tu je več starih policijskih znank in izgnank, ki se vedno zopet vračajo v mesto, da jih potem straža zaloti v kakih beznici ali pa sredi noči na ulici. Zadnje tri, ki so bile minulo noč aretirane, so tako besno kričale, da so se okrog in okrog policijskih zaporov odpirala okna. Stražnike so obsipale s kopami najgrših psov, za kar dobe vsaka 14 dni policijskega zapor. Po tej kazni bodo vse tri zaradi javnega nasilja izuocene okrožnemu sodišču.

Izjava

Podpisani Franc Roštohar, tesar v Krškem, preključem in obžalujem vse življenje, katere sem izrekel o Rudolfu in Marici Dobnik, lesnih trgovcih v Krškem, in se za hvaljenje, da sta odstopila od kazenskega postopanja.

FRANC ROSTOHAR.

Iz Trbovelj

Polne razmere. O poštini razmerah v naši dolini smo že pisali, ali zdaj se nam, da ima pošta pravica za vse naše želje in potrebe gluh ušesa. Pošta II. ima na leto menda 10 do 12 milijonov Din prometa in vendar je nameščena samo 1 moč, t. j. poštna uprava. Gotovo je, da ena sama moč z vso požrtvovalnostjo težko zmaguje vse posle. Za zelo razsejni poštini okoliš je nastavljen en sam pismonoša. Take razmere so k večjemu še kje na kakšni hribovski pošti. Na pošti II. imamo tudi telefonsko govornico, seveda brez celice. Telefon se nahaja v prostoru za stranke. Na tozadevne prošnje je poština uprava odgovorila, da za postavbo celice ni »budžetne možnosti« in priporoča, naj bi telefonsko celico postavila občina. Res čudni nazori! Vse pristojbine pobira poština uprava, potrebe in predpisane naprave pa naj izvrši občina. Poštino upravo pozivamo in prosimo, da najde možnost, da se ti in drugi nedostaki na naših poštah odpravijo.

Vzornemu šolniku Simonu Gajšku v spomin!

Dobova, v avgustu.
Kdo bi si mislil, ko je junija 1926 jemal s tužnim srcem slovo od zelenega Posavja, od Dobove, kjer je 23 let nesebično in neumorno deloval v procvit šole, da ga bo že po dveh letih kruta in neizprosna smrt iztrgala iz naše sredine in mu ne bo dopustila zaslužene počitke. Nikakor še ni bil čas zanj, ki je bil vzor delavnosti, ljubezni, nesebičnosti in učitelja nas vseh, ki smo v skupnih vrstah delovali za procvit in napredek našega šolstva.
Simon Gajšek se je rodil 10. avgusta 1866 pri St. Lovrencu pod Prežmom. Po končani osnovni šoli je absolvirao meščanske šole v Celju in nato v l. 1886 štiri letnike učiteljske v Mariboru. Takoj po prenehanju zelosnemu izpitu ga je takratna šolska oblast namestila na Vidmu ob Savi, kjer je spoznal svojo življensko družico gospo Marijo. Iz blage rodovine Tramskove Knaku po prenehanju usposobljenostnem izpitu je bil premeščen v romantični gorski trg Koze in od tod na Buče, kjer je vzgajal mladino celih 15 let.
Dne 1. maja 1903 ga je takratni deželni šolski svet imenoval za stalnega upravitelja na šestrazredni šoli v Dobovi. S tekučim srcem se je poslovlj od jldičnih Buč, od svojih dragih prijateljev, ter se napotil s svojo družinico v prelepo dobovsko ravan. Zastavil je znova plug v celino, ki je bila trda, a še trša je bila njegova tekla vztrajnost in pridnost ter njegovem prirodu čiščobzibilnostibšzeeni premagal vse velike zapreke, ki so se mu ob njegovem prihodu v Dobovo stavile na pot. Ljudstvo ga je takoj spoznalo in ga neizmerno vžljubilo. Za časa svetovne vojne je bil trepetim pravi tolažnik in iskren svetovalec.
Ko je zaplapolala z dobovske šole črna zastava oznanjajoča pretresljivo novico, da ga ni več med živimi so prihajale množice k šolskemu upravitelstvu s solznimi očmi povprašujoče po istinitosti in vzroku ravnateljeve prezgodnje smrti. Kako iskreno ga je dobovsko ljudstvo ljubilo in globoko spoštovalo, mu je pač najlepše dokazalo pred dvema letoma, ko mu je pri odhodu v Maribor podarilo v spomin za njegovo nesebično delovanje tri prekrasne diplome.
Kakor ljudstvo, kjer je učiteljeval, tako so ga vžljubili tudi njegovi stanovski tovariši. Bil je dober, zvest, zanesljiv prijatelj in tovariš moder svetovalec, kremenit značaj in velik, tih prosvetni delavec, vedno trd in odločen, kjer je šlo za napredno in narodno stvar.
Prekrasni pogreb je pričal zopet, da si je pridobil tudi tam nebroj prijateljev. Ko sta zadoneli nagrobniči v težkih akordih preko mirnega pokopališča pod sinje, pekoče julijsko nebo, ter izšli vsa čustva navzočih v tiho bol, tedaj se je zarosilo marsikatero oko. Vsakdo se je pač zavedal, da lega k večnemu počitku moj dela, moč ustvarjanja in udeleževanja, vzoren šolnik.
Srčno ljubljeni tovariši!

Radi in z užikom smo poslušali v Tvoji družbi modre, resne besede. Hvaležni smo Ti iz srca za marsikak dober nasvet: vse, kar smo pridobili pri našem šolstvu vse si nam dal Ti, nepozabljeni Simon. Poslavljamo se tovariši od Tebe v ime naše vse fare dobovske, v kateri si 23 let neumorno, vztrajno in smotreno deloval: v imenu vseh sedanjih in bivših učencev in učenk Ti ključemo: Hvala Ti večna za vse, kar si nam dobrega storil! Počivaj v sladkem miru pod zelenim Pohorjem, blaga in plemenita duša, tih neznani junak. Mi Te ne bomo pozabili nikoli!
Upravitelj Ljudevit Kokot.

Katastrofalna suša v Hercegovini

Mostar, 5. avgusta.
Letošnja vročina pokazuje zlasti strašne posledice v Hercegovini. Najstarejši Hercegovci ne pomnijo tako strahovitega solnčnega pripekana, od katerega je ponekod zemlja popolnoma razpokana. Zaradi katastrofalne suše bo propadla vsa letina in ob lakota v Hercegovini še večja, kakor je bila lani, ako ne bo v najkrajšem času dežja.
Zlasti sta po suši prizadeta gatački in nevesniški okraj, zaradi česar so kmetovali v teh krajih sklenili sklicati več javnih zborovanj, na katerih se bo sklepalo, kaj sto-

riti, da se prepreči popolna katastrofa, ki jim preti zaradi grozne suše. Ako se ne najde način, s katerim bi se moglo odpo- moči nesreči, bo Hercegovina letošnje leto obsojena na propast.
Zaradi strašne vročine je Hercegovina zabeležila že celo vrsto primerov solnčari- ce, ki je v poslednjem času zlasti pogosta v Mostaru. V soboto se je zopet dogodil tak primer Mehmed Šestić, barvarski de- lavec. Je popoldne barval neko hišo v Mo- staru baš proti solncu, ki je žgalo v njegov hrbet. Naenkrat se je nesrečnik prijel za glavo in se zgrudil na tla. Pozvani zdrav- niki je ugotovili napad solnčarice. Onesve- ščenca so prenesli v bolnico, kjer je po treh urah umrl.

V posameznih vaseh Hercegovine je suša že opravila svoje in ne more več pomagati dež, ker se je vse rastlinstvo na njivah posušilo in pokazuje zemlja razpoke kakor po hudem potresu.

Sport

SK Ilirija (plavalna sekcija). Za vse plavalce in druge člane sekcije strogo ob- vezen sestanek se vrši v petek, dne 10. av- gustu ob 20. v klubiški sobi kavarne »Evro- pa«. Dale se bodo poslednje informacije in direktive za prvenstveno tekmo. Pridite vsi v lastnem in klubskem interesu. — Načel- nik.

SK Svoboda. Dne 10. t. m. se odigra ob 18. uri na igrišču SK Ilirije trening tekma l. moštva s SK Ilirijo. Naslednji igralci naj bodo pol ure pred začetkom tekme v naši garderobi v Šiški: Fugina, Zore, Novak, Boncelj, Košmrl, Batič, Habicht, Potrto, Korbar, Bončar, Breznik; rezerve: Su- šteršič, Harrner. — Tajnik II.

ZSK Hermes. V svrhu odigranja ne- deljske tekme s SK Železničar (Maribor) pozivljamo naslednje igrače, da se danes ob 18.30 sigurno udeležijo sestanka ozi. trenin- ga na igrišču: Burja, Serbec, Pleš A., Kos, Kopač, Novak, Franko, Trobešek, Svetic I. in II., Zalokar, Kremžar in Mihelak. — Načelnik.

Službeno iz LNP. Današnja seja po- slovnega odbora se vrši izjemoma že ob 19.45. Lokal: zadnja soba kavarne »Evro- pa«. Prosi se točne udeležbe. — Tajnik II.

SK Ilirija (nogom. sekcija). Danes, v četrtek trening na dva gola za pokalno juniorsko moštvo, jutri, v petek za l. mo- štvo. Točno ob 18., večeri so že kratki! — Načelnik.

Kolesarstvo na olimpijadi. V torek so se vršile na 165 km dolgi progi Amsterdam-Scheveningen cestne kolesarske dirke, pri katerih so startali naši dirkači Rezultati so bili naslednji: 1. Hansen (Danska) 4:47.18, 2. Southall (Anglija) 4:55.06, 3. Jan- son (Švedska) 5:00.17, 4. Grandi (Italija) 5. Lauterwasser (Anglija). 6. Amstern (Švi- ca). V konkurenci timov je bil placement naslednji: 1. Danska, 2. Anglija, 3. Šved- ska, 4. Italija 5. Belgija, 6. Švica, 7. Fran- cija, 8. Argentina, 9. Holandska. Kako so se plasirali naši dirkači še ni znano.

Ljubljanski plavalci podsevez (Službe- no). Jurija za prvenstveno tekmovanje dne 11 in 12. t. m. je sestavljena sledeče: vr- lovni sodnik: savezni delegat, sodniki: pol- kovnik Bleiweis, dr. Prantsev, Miloš Ry- bač, ravnatelj Debelak Vindiš Josip, star- ter: Savo Sanvin, voditelja zapisnika: Sak- sida in Cek, časomerilci: mag. pharm. Leu- stek, dr. ing. Kramaršič, Slatič Vekoslav, Sanci Danilo, Sketelj Karlo, namestnik Brumat, sodniki za skoke: dr. Fran Kan- dare, ing. Mencinger, inspektor Dekleva, dr. Albin Kandare. Basin Alojz. Water- polo sodniki: glavni sodnik savezni delegat, dalje ing. Debelak in ing. Kramaršič, stop- par: eden izmed časomerilcev, golsodnika: po en član tekmojočih klubov. — Seja ju- rje se vrši v četrtek 9 t. m. ob 21 v dam- skem salonu kavarne »Emona« ter se vsi navedeni gospodje vjdno naprošajo, da se je izvolijo udeležiti. Razen teh naj seji prisostvuje tudi po en opolno močeni dele- gat vsakega kluba. Tajnik I.

Plavalne tekme za prvenstvo Slovenije V soboto ob 15. in v nedeljo ob 9. ter ob 15. uri se vršijo na Ljubljani ob prostoru Ljubljanskega športnega kluba plavalne tekme za prvenstvo Slovenije, katerih se udeležijo klubi Primorje, LSK in Ilirija. Prijavljenih je preko 100 plavalcev in pla- valki. Hud boj za točke in prvenstvo se bo bil med dosedanjim prvkom Primorjem in Ilirijo, ki je prijavila največje ekipe po svojih plavalcev. Za zmago v waterpolu pa ima največji izgledov LSK. To bo leto- edina in po dolgih letih tudi največja pla- valna prireditel v Sloveniji. Vstopnina zna- ša 5, 8 in 10 Din.

Poljakinja Konopacka, ki je na olimpijadi v metu diska z 39.62 posta- villa nov svetovni rekord.

Vremensko sporočilo

Meteorološki zavod 8. avgusta 1928. Višina barometra 308.9 m

Kraj	Cas	Barom	Temper	Rel. v. %	Smel vetra in brzina metrih	Padavine
Ljubljana	7.4	764.1	13	74	SSE 2	4
Maribor	8.1	767.2	17	41	N 1	0
Zagreb	8.1	766.7	16	67	WSW 2	8
Beograd	7.5	761.4	14	63	mirno	2
Sarajevo	7.5	766.0	2	48	NW 2	2
Dubrovnik	7.7	763.1	20	43	NE 2	0
Split	7.7	765.3	23	47	NE 9	3

Solnce vzhaja ob 4.52, zahaja ob 19.18, luna vzhaj ob 22.44, zahaja ob 12.38. Najvišja temperatura danes v Ljubljani 25.0 C, najnižja 11.0 C.

Današnja vremenska napoved za četrtek: Normalni lahni vetrovi, nebo večinoma jasno; temperatura od 23 do 27 stopinj. Morje skoraj mirno.

Gospodarstvo

Naraščanje državnih dohodkov od posrednih in neposrednih davkov

Donos neposrednih in posrednih državnih davkov se je v prvih mesecih tekočega proračunskega leta napram lani neopričakovano dvignil, in to navzile slabi lanske letini, ki je v obštini meri zmanjšala kupno moč ši- rokih plasti našega kmetijskega naroda, kar bi gotovo moralo imeti vpliv na donos dav- kov, predvsem posrednih, ki v strukturi na- šega davčnega sistema igrajo glede na skup- ni donos važnejšo ulogo kakor neposredni davki. Ta pojav si moramo razlagati, v ko- likor se nanaša na neposredne davke, le- tako, da se je naše gospodarstvo navzile de- presiji in slabi letini več ali manj konsoli- diralo in da je uporaba inozemskih posojil iz leta 1927, oživela delavnost v nekaterih gospodarskih panogah ter posredno povzo- čila tudi naraščanje državnih davčnih dohod- kov. Glede neposrednih davkov pa prihaja gotovo v poštev tudi ostrejša davčna praksa. Iz naslednje razpredelnice je razvidno po- večanje donosa glede na posamezne davčne oblike (v milijonih Din):

	april - junij 1928.	1927.	+	35.5	+ 22.0%
trošarine	198.2	162.7			
takse	280.2	251.7		28.5	+ 11.4%
carine	382.9	378.3		4.6	+ 1.2%

april - maj 1928. 1927.

neposredni davki 246.0 206.3 + 39.7 + 19.8%
monopoli 370.2 380.9 - 10.7 - 5.0%
Znatno je povečanje dohodkov od trošarin in taksi, ki znaša v prvem četrtletju tekoče- ga proračunskega leta napram v istem raz- doblju preteklega proračunskega leta 64 mi- lijonov Din. Tudi dohodki od neposrednih davkov so v prvih dveh mesecih tek. pra- računskega leta znatno nadkrilili lanske leto- sne dohodke. Primanjkljaj opažamo le pri mo- nopoli; pa tudi ta primanjkljaj je le posled- nica tehničnih sprememb. Tako so spre- membe režima v veliki in maloprodaji soli povzročile tehnični zastoj v prodaji soli in začasno nazadovanje tozadevnih dohodkov v prvih dveh mesecih tek. pr. leta od 48.4 (lani) na 31.7 milijona Din letos, torej za 16.7 milijona Din. Na drugi strani pa so se dohodki tobačnega monopola napram lani celo dvignili za 7.4 milijona Din.

Navzile povečanju pa ti dohodki večino- ma znatno zaostajajo za vsotami, ki so pred- videne v proračunu in nikakor ne zadosta za realiziranje v proračunu predvideni- izdatkov. Zato so naše državne blagajne še- talje prazne. Pri carinah znaša primanjkljaj napram proračunu 75.9 milijona Din, pri trošarinah 5 milijonov Din, pri neposrednih- tavkih 32.9 milijona Din in pri monopolih- na 29.1 milijona Din, edino pri takсах znaša- višek napram proračunu 16.4 milijona Din.

Vprašanje telefonskih kablov. Kakor smo že poročali, je vprašanje telefonskih kablov tik pred rešitvijo. Za licitacijo, ki se je vršila nedavno v Beogradu, je bilo pred- loženih 5 ponudb, od katerih sta najpovolj- nejši ponudbi tvrdki Siemens-Halske A. G. Berlin in Standard Electric Corp., London. Ponudba tvrdke Siemens - Halske glasi na 3.806.000 dolarjev (387 milijonov Din), po- udba tvrdke Standard - Electric pa na 6 milijonov 592.700 dolarjev (375 milijonov Din). Nabavke kablov bi se izvršile na ta način, da bi nam tvrdke preskrbele posojilo na 12 let po 8 % in po emisiskem tečaju najmanj 86 %. Pošto ministarstvo je za to licitacijo sestavilo posebno komisijo, kjer so bili zastopani strokovnjaki naših vseučilišč ter poštne in vojnega ministarstva. Ugotov- ljeno je bilo, da je ponudba tvrdke Siemens- Halske ugodnejša, čeprav je vsota višja, kaj- ti tvrdka Siemens - Halske nam nudi 70 % materiala na račun reparacij ter bi nam torej ne bilo treba za odgovarjajočo vsoto plačevati 8 % obresti. Komisija je razprav- ljala tudi o možnosti, da se dobava od- daja obema tvrdkama. Zato je poštini minis- ter ozval ravnatelja obeh tvrdk, da prideta v Beograd ter bo skušal doseči ugodnejšo po- ročje za posojilo. Ravnatelj telefona gosp. Mi- lan Gjorgijević je glede nameravanega po- zagovanja kablov izjavil, da zahtevajo zapadno- vropske države od nas preko 80 telefon-- skih vodov v naših kabliah za zveze z vzhod- nimi državami. Samo ta tranzitni telefonski promet preko naše države bi povečal dohod- ke za 120 milijonov Din letno in bi sam la- ko amortiziral investicije. Najprej bi se po- ložili kablji od avstrijske in madžarske me- di- do Beograda in na Niš, potem pa zveze do- bolgarske in grške meje. V teku 10 do 15 let bi se potem zgradile še vse ostale glavne li- nije v naši državi.

Vprašanje valorizacije srbskih pred- vojnih posojil pred haaskim razsodiščem. Kakor znano, sta se naša država kot to- lžnica in francoska vlada kot zaščitnica fran- coskih lastnikov obveznic srbskih predvoj- nih posojil sporazumeli, da se vprašanje, ali ima naša država plačevati anuitete teh po- sojil v zlati ali v razvrednotenih francoskih frankih, predloži mednarodnemu razsodišču v Haag. Dne 25. julija sta obe stranki predložili razsodišču v obrambo svojega sta- višja obširne razloge, podprte s podatki in dokazi. Naš tiskani memoir je zelo obširen in obsega z aneksom preko 100 strani. Po določenem postopanju mora naša država najkasneje do 25. septembra predložiti raz- sodišču odgovor na francoske razloge, orav- tako Francija na naše razloge. Po tem ter- minu bo razsodišče odredilo ustmeno raz- pravo.

Rusija kupuje žito, ki je še v bilkah. Po uradnih obvestilih iz Moskve je sklenil svet ljudskih komisarjev Sovjetske unije, nakupiti v tekočem gospodarskem letu 5 milijonov ha žita. Nakup se bo izvršil po- zimi, ko je žito še v bilkah. V ta namen je vlada pripravila 40 milijonov rubljev, ki jih bodo kmotom izplačali, da razširijo poseja- ne ploskve ter zboljšajo kulturo žita.

Obilica denarja na pariškem denarnem trgu. Odkar je francoski frank praktično stabiliziran, je povratek emigrirane fran- coskega kapitala iz inozemstva povzročil ve- liko likvidnost na denarnem trgu ter močno povečanje zatega in deviznega zaklada fran- coske novčanične banke, ki stoji danes po- višini tega zatega zaklada in razpoložljivih- zlatih deviz gotovo na drugem mestu za 7- dinjenimi državami. Likvidnost na denar- nem trgu pa tudi po uvedbi zlate valute ni- popustila. Danes se cenijo disonibilite fran- coske finance na okrog 80 milijard fran- kov (66 milijard Din), kar je vsekakor ogromna vsota. Ni čuda, da znaša reportni stavek na borzi le 2.8 %, na kateri višini se giblje tudi obrestna mera za kratkoročni

„Vsi me imajo radi“

pravi razumna Mica. „Moški so pazljivi in mi prinašajo da-rove, toda eden me je ugodno iznena- dil, ker praktično misli: Prinesel mi je RADION!“

Varuje perilo!

denar. Vodeči finančniki se pečajo sedaj z vprašanjem, kako izrabiti to izredno likvid- nost za ustanovitev novih podjetij in za emi- sijo novih vrednostnih papirjev.

Dobave. Direkcija državnih rudarskih podjetij v Sarajevu sprejema do 10. t. m. ponudbe glede dobave 5000 komadov elek- tričnih vžigalnikov; do 20. t. m. glede doba- ve raznega pohištva; do 25. t. m. glede do- bave 2 centрифugalnih sesalov; do 30. t. m. pa glede dobave 20.000 kg trane. Vršile se bodo naslednje ofertalne licitacije: 28. t. m. pri gradbeni sekciji v Ljubljani glede po- prave lesenega mostu čez Savo v Litilj. — Predmetni oglas so na vpogled v pisarni- Zbornice za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani. Dne 31. t. m. se bo vršila pri- strojnem oddelku direkcije državnih želez- nic v Ljubljani ofertalna licitacija glede do- bave 3500 kg španskega trstja. (Pogoji so na vpogled pri istem oddelku).

Prodaje. Uprava državnih monopolov v Beogradu sprejema ponudbe glede prodaje 5500 kg saharina (Pogoji so na vpogled v pisarni uprave, oddelek za prodajo). Dne 10. t. m. se bo vršila pri 32 pešpolku v Ljubljani licitacija glede prodaje 1 konja. (Pogoji so na vpogled pri omenjenem pol- ku.)

Borze

8. avgusta.

Na ljubljanski borzi je bil danes devizni promet srednji. Večje povpraševanje je bilo v devizah na Curih, Berlin, Trst in Dunaj. Potrebo v devizah na Trst in Newyork je, kakor običajno, krila privatna ponudba, vso ostalo potrebo pa Narodna banka Tečaj dev- viz so ostali v glavnem nespremenjeni.

Na zagrebškem elektnem tržišču se je- Vojna škoda po močnem paden zadnjih dni- tedajneje okrepila. Pri umerjenem prometu se je trgovala promptna po 423, kasa po 422 do 423, za avgust po 420 - 423, za oktober po 427 in za december po 436 - 437. Inve- sticijsko se je tekom borznega sestaka okrepilo: prvotno je bilo zaključeno po 55.75, pozneje pa po 86, 87 in 86.75. Za za- sebne vrednote ni bilo zanimanja. Med bančnimi papirji so bili običajni zaključki v Poljedelski po 17.5, v Hipotekarni po 59.5, v Jugobanki po 88.5 in v Pradžedoni po 950. Med industrijskimi papirji pa so bili za- ključki samo v Vevčah po 105 in v Isisu po 30. Trboveljska je popustila na 456-465 brez zaključka.

Devize in valute.

Ljubljana. Amsterdam 22.825 - 22.885 (22.855), Berlin 13.56 - 13.59 (13.575). Bruselj 0 - 7.9205. Budimpešta 0 - 9.9243. Curih 1094.1 - 1097.1 (1095.6), Dunaj 8.017 - 8.047 (8.082), London 276.01 - 276.81 (276.41), Newyork 56.825 - 57.025 (56.925). Pariz 0 - 222.58, Praga 168.3 - 169.1 (168.7), Trst 296.6 - 298.6 (297.6).

Zagreb. Amsterdam 22.825 - 22.885, Du- naj 8.017 - 8.047, Berlin 13.56 - 13.59, Bu- dimpešta 9.903 - 9.933, London 276.01 do 276.81, Newyork 56.8234 - 57.0234, Pariz 221.58 - 223.58, Praga 168.3 - 169.1, Trst 296.693 - 298.693, Curih 1094.1 - 1097.1.

Dunaj. Beograd 12.485 - 12.475, Berlin 168.68 - 169.18, London 34.3575 - 34.4575, Milan 37.0225 - 37.1225, Newyork 707.55 do 710.05, Pariz 27.645 - 27.745, Praga 20.9625 - 21.0425, Curih 136.16 - 136.66.

Curih. Beograd 9.128, Berlin 123.875, Lon- don 25.21875, Newyork 519.5, Pariz 20.9025, Milan 27.175, Praga 15.3925, Budimpešta 90.56, Bukarešta 3.16, Sofija 3.75, Varšava 58.2, Dunaj 73.285.

Elekti.
Ljubljana. Celjska 158 - 0, Ljubljanska kreditna 128 - 0, Kreditni zavod 170 - 175, Vevče 105 - 0, Ruše 265 - 285, Stavbna 56 - 0, Šešir 105 - 0.

Zagreb. Državne vrednote: Vojna škoda 422 - 422.5, kasa 422 - 423, za avgust 422 do 423, za oktober 426 - 427, za december 435.5 - 437, investicijsko 86 - 86.5, agrar- ne 53.5 - 55.5; bančne vrednote: Poljo- gara emisija 17.5-18, nova emisija 0-17.5, kreditna 85 - 0, Hipo 59.5 - 60, Jugo 88 do 88.5, Ljubljanska kreditna 126 - 130, Narodna 0 - 6700, Pradžedona 950 - 955, Srpska 145 - 145.75, Zemaljska Sarajevo 137 - 150; industrijske vrednote: Gutmann 220 - 222.5, Slavek 102 - 110, Slavonia 10 - 12, Danica 140 - 0, Drava 330 - 395, Sečerača Osljek 460 - 470, Tivornica vago- nov 93 - 94, Union Osljek 230 - 0, Vevče 105 - 106, Isis 30 - 32, Dubrovačka 465 do 470, Trbovelj 456 - 465.

Beograd. Vojna škoda 420.5 - 421.5, in- vesticijsko 85.5 - 87.25, agrarne 51 - 55.

Blagovna tržišča

Ljubljanska blagovna borza (8. avgu- sta). Les: Tendence nespremenjena. Zaključeni so bili 4 vagoni, in sicer 1 va- gon hrastovih drv, ico vag. meja po 18 in 3 vagona tramov merkantilnih, 4/5, 5/6, 5/7, 6/7, 8/10, ico vagon meja po 310. De- želini prideliki: Tendence nespreme- njena. Zaključeni so bili 4 vagoni, in sicer 2 vagona moke in 2 vagona turščice. Nudi se pšenica (slov. postaja, mlevska tarifa, plač. 30 dni): baška, promptna, 79/80 kg po 290 - 295, za avgust po 297.5 - 300, za september po 302.5 - 305; turščica: baška, slov. postaja, navadna tarifa, plač. 30 dni po 350 - 352.5; o v s: baški in slavon- ski, za avgust po 255 - 270; moka: »og«, Ico Ljubljana, plač. pri prejemu blaga, stara po 520 - 525, nova po 455 - 465.

Novosadska blagovna borza (8. t. m.) Tendence nespremenjena. Promet: 25 vago- nov pšenice, 2 vagona ječmena, 19 vagonov turščice in 14 vagonov moke. Pšenica: baška, 79/80 242.5 - 245; baška potijska 247.5 - 250; banaška 235 - 237.5. O v s: baški, sremski in slavonški, novi 217.5 do 222.5. Ječ men: baški, sremski in banaški, novi 225 - 230. Turščica: baška, srems- ka in banaška 297.5 - 302.5. Moka: ba- ška »og«, in »ogz« 375 - 385; »c« 355 do 365; »s« 385 - 345; »c« 295 - 305.

Dunajska borza za kmetijske produkte (7. t. m.) Na ameriških terminskih borzah je razpoloženo mirnejše, dočim so se tečaj na budimpeštanski borzi deloma okrepili. Na dunajski borzi je bilo razpoloženo ne- enotno. V pšenici je bil promet glede na vedno jasnejšo sliko o rekordni svetovni le- tini slab. Ponudbe v madžarski rži so ne- koliko nižje, vendar ni prišlo do večjega prometa. Tudi v turščici in ovsu je bila kup- lila slaba. Za podonavsko turščico ni zani- manja, ker so ponudbe za argentinsko bla- go nižje. Uradno notirajo vključno promet- ni davek in carina: pšenica: domača 39.5 - 40.5, madžarska Tisa 42 - 43, južo- slovenska 40-40.5; rž: marchfeldska 38.75. **Dunajski svinski sej** (7. t. m.) Dogon 16.493 komadov, od tega 1129 iz Jugoslavije, 12.380 iz Poljske in 2140 iz Rumunije. Pro- met je bil v početku živahnejši, pozneje pa je popustil. Pitane svinje so se poročile za 5 grošev, mesne pa za 5-10 grošev. Za kg zive teže notirajo: pitane svinje 1.230 do 2.40, angleške križane 2.10 - 2.40, kmetjske 2.20 - 2.40, stare 2.15 - 2.35, mesne 1.70 do 2.40.

Iz življenja in sveta

31 mornarjev na mrtvaškem odru

Tragična usoda posadke »F 14« pri Brionih. — Podmornica je po prvih rešilnih poskusih padla na konico v morje, nakar so jo potegnili z železnimi vrvmi drugič iz vode. — Vsa posadka je mrtva. — Žrtve bodo pokopali v Pulju

Strašna tragedija potopljene italijanske podmornice »F 14« pri Brionih. Ladijo so potegnili iz vode, a mesto žive posadke so našli v njej — 31 mrtličev.

Ze v terek zjutraj so se pripravile k reševalnim delom vojne ladje »Brindisi«, »Aquila«, »Acerbi«, »Nievo«, »Sir-tori«, remorkerji za odprto morje: Parezno, Marittimo in Volosca, dva polagala min in podmornica »F 15«. Sestavili so dva pontonska mosta, s katerih so se vodila reševalna dela.

Potapljači so privezali podmornico z železnimi vrvmi, ki so jih začeli navijati na vitlje. Do tega časa je posadka v podmornici dajala od sebe znake življenja. Posebno radiotelegrafist ponosrečene ladje je bil ves čas vztrajno na delu in je vzdrževal zvezo s svetom.

Dela za dvig podmornice so se začela že v ranih urah. Reševalci so imeli vtis, da se jim bo posrečilo dvigniti podmornico v redu z dna — ko pa je bila ladja že nekaj metrov od tal, so železne vrvi pustile in ladja je padla nazaj v globočino. Zapičila se je v muli kakor ogromna igla in se je pozibavala z morskim tokom. V tem trenutku so tudi bile pretrgane zveze med ponosrečenci in reševalci. Slednjih se je polastila slutnja, da je usoda posadke s padcem zapечатena.

Tako je tudi bilo. Nič ni pomagalo trkanje potapljačev po obodu podmornice s kladivi po Morsejevi abecedi. Oglašil se ni nihče. Inženjerji, ki so vodili reševalno akcijo, so bili takoj mneneja, da je morala voda vdreti v oddelek za akumulatorje in da je zaradi tega iz rezervorjev brizgnil plin, ki je gotovo usmrtil posadko. Vendar so se reševalna dela nadaljevala z vso naglico. Privezali so podmornico z močnejšimi vrvmi in so jih začeli počasi navijati, da ne bi jim se utrgale še vdru-gič.

«Nobenega glasu.»

Mornarji, ki so točno vršili povelja, so se ves čas plaho spogledovali. Na vsako vprašanje od zgoraj, če se posadka oglašja, so dali potapljači stereotipen odgovor: »Nobenega glasu.« Ta strašna tišina je trajala polnih šest ur. Potem so začeli iznova delovati vitlji. Po-

lagoma, počasi se je začela podmornica dvigati kvišku. Slednjič se je prikazala tako nizko pod vodo, da so jo razločili s prostim očesom. Še eno povelje, še en skrajno previden napor — podmornica je bila zunaj.

Po 33 urah.

Bilo je v terek ob 18.30, 33 ur po potopitvi. S tresočo roko je stopil mornariški zdravnik Guerrini k podmornici. Na obrazu je imel masko proti plinom. Napravil je nekaj korakov in že je padel vznak. Posrečilo se mu je priti v dotik z enim truplom, katerega so izveleli iz ogromne rakve, a sopuh strupenega plina, ki mu je udaril v obraz, je bil tako silen, da je omedlel. Morali so ga odnesti v zdravniško sobo, kjer so ga obudili k življenju.

Spoznavši strašen vzrok smrti 31 nesrečnikov, je velel poveljujoči admiral takoj hermetično zapreti vrata podmornice in odpeljati vse kakor je v Pulj, kjer bodo mornarji pokopani v skupnem grobu.

Med mrtvimi sta dva domačina iz Istre — Trolis in Ujicich. Imen drugih ponosrečencev doslej niso ugotovili, ali pa jih nočejo izdati, izvemši ime poveljnika ladje, korvetnega kapetana Wiela iz Padove. V vseh istrskih obmorskih krajih je izzvala vest o smrti posadke največje sočutje z žrtvami Italijanske vojne ladje so prekrižile manevre in so izvesile žalne zastave na pol droga.

«Izgubljeni!»

Najžalostnejše je pač obvestilo, ki so ga iz podmornice sporočili potem, ko se je »F 14« izmuznila iz vrvi in se je zapičila s konico v morskno dno. Radiotelegrafist ladje je brzojavil rešilnim ladjam besede »Izgubljeni smo«. Potem je prenehal slednji kontakt s potapljači in z ladjami na morju. Smrt posadke je nastopila menda trenutno. Oče Trolisa in mati Ujicicha sta se prišla preveriti o smrti njihovih sinov na pristaniško poveljstvo v Pulj. Ko so jima povedali, da sta sinova mrtva, se je Ujicicheva mati onesvestila. Trolisov oče pa je bridko zaplakal. Oba sinova nesrečnih staršev sta bila edina opora očeta, oziroma matere...

Papež blagoslavlja in odlikuje Nobila

Jezuitski pater, ki je spremljal ekspedicijo na nesrečnem poletu, sporoča Nobilu papeževe pozdrave in mu izroča zlato kolajno

Kakor poroča »Popolo di Roma«, to-rej list, ki mu ni mogoče osporavati verodostojnosti, je papež Pij pozval predvse Nobilelova spremljevalca na Spitzbergo, jezuitskega pater Gianfranceschija. Pater je fungiral pri ekspediciji kot kaplan in je bral dve uri traja-jočo mašo pred katastrofalnim poletom. Zmešnjava, ki je nastala tedaj radi maše, je imela zelo neprijetne posledice za potek ekspedicije: meteorološke predmete je namreč moštvo »Italia« založilo in Malmgreen je moral svoje kompase in druge reči iskati več ur, preden jih je zopet našel in postavil na pravo mesto.

Pater Gianfranceschi je počakal na ladiji »Città di Milano«. Ko so 24. in 25. maja začela prihajati vznemirajo-ča poročila, ga je zanimalo samo to, če je in kako je vrgel Nobile papežev križ na severni tečaj. Nobile je brzojavil, da je izpolnil obljubo, ki jo je bil dal papežu, vendar pa da ni mogel zapiti križa z roko v led, ker ni bilo mogoče izkrcati nikogar izmed posadke.

24. maja opolnoči, ko je general obljubil, da bo izvršil papežev ukaz, je stopil Gianfranceschi iz svoje kabine in se ozrl proti tečaju. Pokleknil je in molil. Potem se je vrnil na ležišče. Njegova misija je bila končana.

Pozneje, ko so prišla prva poročila o usodi zrakoplova, se je začel pater mešati v stvari, ki se niso posebno ti-kale njega. Radi tega je postalo moštvo na oporiščni ladiji nejevoljno in slišali so se glasovi, da se je zahtevala celo njegovo odstranitev. Komandant Romagna pa je vedel, da sta si Mussolini in papež razdelila vloge na ekspediciji in je držal patra na ladiji do povratka vseh rešencev Nobilelove posadke.

Tako se je pater Gianfranceschi, ki je v ostalem predsednik gregorijanskega zavoda v Vatikanu, po enomesni odsotnosti zopet sešel z generalom in nekaj tednov pozneje še z ostalimi člani ekspedicije. V Narwicku so se vsi skupaj izkrcali in sedli v vagon brze-galov vlaka, ki jih je nesel kot burja proti Italiji.

Člani ekspedicije se niso vozili skupaj niti do Rima. Nekateri, ki so imeli svojce v severnejših delih države, so kar tam prekinili vožnjo in so se pozneje pripeljali v prestolnico. Nobile in pater Gianfranceschi pa sta ostala ves čas skupaj in sta se šele na postaji v Rimu prijazno razšla. Očividci pripovedujejo, da sta si nad vse prisrčno stisnila roke.

Zakaj, ni težko uganiti. Pater Gianfranceschi, ki je na ekspediciji zasto-

pal Vatikan, je imel papežu poročati o tem, kako je Nobile izvršil nalogo s križem. Poročal je v ugodnem smislu, opisal je generalove težave in smelost poleta, ki je bil izvršen na dan 24. ma-ja zaradi proslave vstopa Italije v svetovno vojno. Papež je poročilo poslušal in ga je vzel z zadovoljstvom na znanje. Nato je velel sporočiti po je-zuitskem patru Nobilu svoj poseben bla-oslov in mu izročiti zlato kolajno za zasluge, ki si jih je stekel s tem, da je vrgel križ v ledeno puščavo.

Nobileovo komedijo je sedaj začel proslavljati še Vatikan. Ali ne bi bilo umestnejše vprašati, kdo bo plačal stroške, ki so jih imeli zavoljo kome-dije s 24. majem Norveška in Švedska, Rusija, Francija, Finska in drugi?

Kongres socijalistične delavske internacionale

V Delavskem domu v Bruslju se je otvoril ta teden kongres Socijalistične delavske internacionale pod predsedstvom bivšega angleškega notranjega ministra Arturja Hendersona. V otvo-rstvenem govoru je poudarjal Hender-son, da se bo internacionala postavila z vso silo za splošno ratifikacijo wa-

Fritz Adler,

glavni tajnik Socijalistične delavske internacionale.

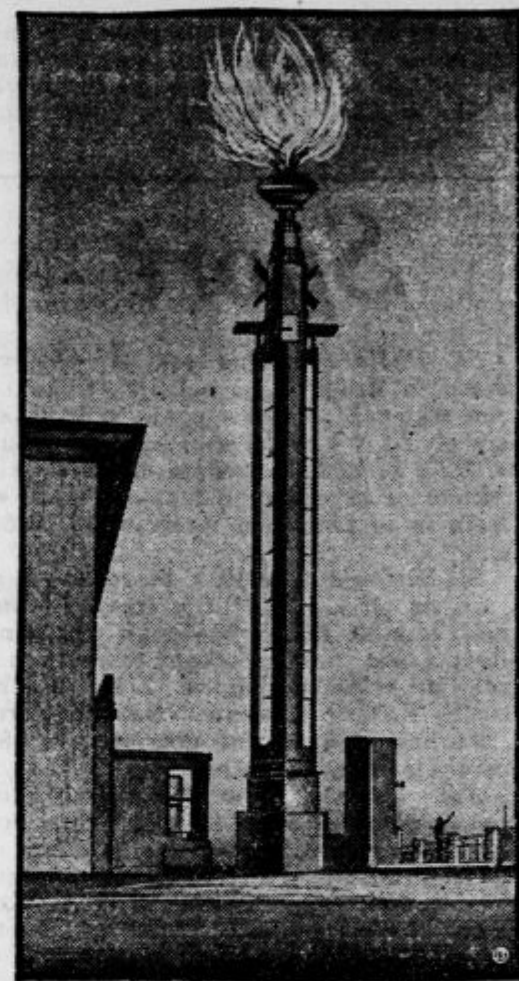
Vandervelde,

vodja belgijskega delavstva, ki je nastopil na kongresu Socijalistične delavske internacionale za izpraznitve zasedenega Porenja in za splošno razorožitev.

«hingtonske pogodbe o osemurnem delavniku, da bo posvečala v bodoče več skrbí kolonialnim vprašanjem, da se bo borila proti vsaki diktaturi v drža-vah in za obnovo demokratičnih načel tudi v zunanje-političnem področju, da bo razvila še večjo protivojno propa-gando in pritiskala na Društvo naro-dov, da bo sprejelo končno določne sklepe v razorožitvenem vprašanju.

Emil Vandervelde, bivši notranji mi-nister in voditelj belgijskega socijali-stičnega delavstva, je vzbujal viharno odobravanje s svojimi napadi na ma-džarski in laški fašizem, s svojo zahte-vo po izpraznitvi porenškega ozemlja s strani zasedbenih čet in z zavrača-njem komunistične taktike. Nato so se pričela zasedanja posameznih komi-sij, ki pripravljajo podrobne resoluci-je o raznih vprašanjih kakor o razoro-žitvi, kolonialnih zadevah, o stališču internacionale do fašizma in boljše-

vizma, o Kellogovem paktu, kitajskem, porenskem in manjšinskem vprašanju. Na čast delegatom, ki jih je okoli 500, je priredilo bruseljsko delavstvo ob-nem s številnimi skupinami delavskih mladinskih organizacij iz drugih dežel pester sprevid, ki je obsegal nad 100 tisoč ljudi, več sto godb in nešteto zas-tav. Kongres bo sprejel svoje sklepe ob koncu tega tedna, ko bodo oprav-ljeni vsi referati, ki so na dnevnem re-du.

Maratonski stolp

pri vrodu na olimpijski stadion v Amsterdamu z veliko žrtevno posodo na vrhu, v kateri za-gori ogenj pred pričetkom vsake tekme.

Tat, ki je zaspal na zofi

Rekord glede mirne vesti gotovo pri-teče nekemu berlinskemu vlomilcu, ki je te dni v berlinskem predmestju v lo-mil v neko vilo katere prebivalci se nahajajo baš sedaj na prijetnem dopu-stu. V hišo je zlezal skozi okno, na ka-erega je prislomil lestvo. Potem je pre-brskal stanovanje, pobral iz omara in predalov kar se mu je zdelo vredno in — zaspal.

Morda je menil, da bo le malo zadre-mal. Najbrže pa je imel za seboj zelo burne noči in tako se mu je spanec sam od sebe podaljšal tja do drugega ju-tra. Noč ima svojo moč, dan pa tudi. Ponoči ni nihče videl lestev, ki so bile prislomljene k oknu, podnevi pa so po-stali ljudje nanje pozorni in so pokli-cali policijo. Stražniki so splezali po lestvah navzgor in so res našli v spal-nici na zofi spečega tatarja. Poleg njega je ležala čula z nakradenimi predmeti. Seveda so ga povabili na policijo in so mu odmerili dokler ne pride pred sodnike, ležišče v preiskovalnem za-poru.

Mačke in pivo

Ne mislite, da vam bomo postregli z učenimi številkami, koliko »štefanov« ga premore ta koristna, večinoma pa nepotrebna domača žival na dan, te-den, mesec ali leto; in tudi ne bomo poročali, kakšne učinke povzroča »dvo-marčno« na mačje črevesje, posebno pa na možgane. Stvar je veliko bolj preprosta, čeprav ji ne manjka neko-liko nijans tragičnosti:

V birminghamskem predmestju Al-tonu imajo pivovarno in v pivovarni so imeli radovednega mačka. Maček je cele noči lazil po pivovarni in stikal za mišmi, mogoče pa tudi za kakšnimi drugimi avanturami. Isto tako ni iz-ključeno, da je včasih in skrivaj kak-šen vrček zvrnil — seveda polnega in ne na tla. Kajti kako bi si mogel člo-vek drugače razlagati, da se je neke noči približal ogromnemu skladišču, kjer je čakalo 30.000 l novega piva, da ga pretočijo v sode in steklenice, vta-knil nos v morje prekuhanega hmelja, padel v morje, utonil in — do tukaj je bila stvar v redu. Toda čez nekaj dni so ga našli že vsega razkrojeneja in so morali na intervencijo zdravstvene ob-lasti vseh 30.000 l piva izliti v cestni

jarek. Lahko si mislimo kakšne obra-ze so delali lastniki pivovarne. Mora-la: Ne bodi radoveden. Ali vsaj: Ne padi v pijanosti v pivo.

Hrup na olimpijadi

Človek bi mislil, da je olimpijada ta-ko delikatna ustanova, da se bodo vsaj pri javnih nastopih tekmeči obnašali mirno in dostojno. a ni tako. V pone-deljek, ko je šlo za tekme v vodi, se je pokazalo, da imajo tekmovalci vro-čo kri v žilah. Do prepira je prišlo radi nekega sodnika, ki je že lani v Bologni dal povod za vznemirjenje. Zaradi te-ga sodnika so se sportni olimpijci spr-li. Gledalci so se jim deloma pridružili, deloma so bili stvari nasprotni in tako se je po olimpijskem igrišču začel raz-legati tak vrišč, da jo je celo častni predsednik olimpijade, nizozemski princ Henrik, urnih krač pobrisal do-mov.

Radio

Izveček iz večernih programov

BERLIN (484 m 4 kw). FRANKFURT (428 m 4 kw). LANGENBERG (468 m 25 kw). STUTTGART (379 m 4 kw). PRAHA (349 m 5 kw). LONDON (DAVENTRY 1604 m 25 kw). ZAGREB (310 m 0.7 kw). BRNO (441 m 3 kw). RIM (450 m 12 kw). DUNAJ (517 m 7 kw). DAVENTRY (492 m 12 kw). VARŠAVA (1111 m 10 kw). STOCKHOLM (MO-TALA 1320 m 30 kw).

Četrtek, 9. VIII.

BERLIN 20.30: Odlokmi iz berlinskih oper. (Sopran, tenor in orkester. — FRANKFURT 20.15: Björnsonova drama »O moči«. Nato koncert vo-jaske godbe. — LANGENBERG 18: Razvoj sona-te za čelo od 17. do 20. stoletja. — 20.15: Gor-ske in dolinske pesmi. (Sopran, bariton, harfa, kvartet rogov in ženski zbor). — STUTTGART 20.15: Labichova veseloigra »Pesek v oču«. Na-to prenos koncerta iz Monakova. — ZAGREB 20.35: Odlokmi iz komičnih oper. — BRNO 19: Koncert orkestra balalaik in ruskega pevskega zbora. — 21.05: Prenos koncerta iz brnske raz-stave. — BUDIMPEŠTA 12.05: Klavirski kon-cert. — 17.45: Koncert ciganske godbe. — 20.25: Večerni koncert orkestra in solistov. LONDON 19.15: Dvojakovi klavirski dueti. Nato mešan ve-čer. — 20: Pesmi s spremljevanjem harfe. — 20.30: Klavirski koncert. — PRAHA 17: Orke-stralen koncert. 19.15: Koncert »odbe na pihala. 20.10: Pevski koncert. 21: Koncert orkestra in solistov. — RIM 21: Leharjeva opereta »Grof Luksenburški«. — DUNAJ 16.15: Popolnanski koncert kvarteta. — 20.15: Zborov koncert dru-štva dunajskih vokalnih solistov. — 21: Orke-stralen koncert — Komžakove in Ziehrerjeve skladbe. — VARŠAVA 20.15: Koncert skladb Čajkovskega. — 1. Peta simfonija. — 2. Violinski koncert. — 3. »Mozartina«. — STOCKHOLM 20: Koncert orkestra in solistov.

Petek, 10. VIII.

BERLIN 20.30: Odlokmi iz poezij Alfreda Dö-blina. — 21.30: Fantazije iz popularnih oper — FRANKFURT 20.15: Koncert harmonijske or-kestra. (koračnice). 21.15: »Nenavarna pisma«. Nato koncert lahke godbe. — LANGENBERG 18: Pfenos simfoničnega koncerta z razstave »Pres-sa«. — 20.10: Zabaven večer. — STUTTGART 20: Poljuden koncert filharmoničnega orkestra. — 21: Koncert delavskega pevskega društva »Pri-jateljstvo«. — ZAGREB 20.35: Koncert solistov. (Skladbe za violo in klavir). 22: Koncert cigan-ske godbe. — BRNO 18.10: Pevski koncert. — 19: Koncert nordijske glasbe. (Sibelius, Muel-Frederiksen, Grieg, Jensen, Urbach, Derksen). 20: Prenos koncerta iz Prage. Nato prenos z razstave. — BUDIMPEŠTA 12: Koncert komor-ne glasbe. — 18: Madžarske pesmi s klavirjem. Nato koncert tria. — 20.15: Orkestralen kon-cert. — LONDON 19.15: Dvojakovi klavirski dueti. — 21.35: Koncert komorne glasbe. — PRAHA 17: Koncert Dvojakovih komornih skladb — 19.30: Koncert lahke glasbe. Nato zborov kon-cert. — RIM 21: Vokalni in instrumentalni koncert. — DUNAJ 16.15: Popolnanski koncert orkestra. — 20.05: Veseloigra »Pri belem konjič-ku«. Nato koncert lahke glasbe. — VARŠAVA 18: Koncert lahke glasbe. — 20.15: Simfonični koncert. (Weber, Bossi, Puccini, Čajkovskij). — STOCKHOLM 20: Koncert vojaškega orkestra.

Sobota, 11. VIII.

BERLIN 20.30: Prenos iz berlinske državne opere. Nato koncert lahke godbe. — FRANK-FURT 20.30: Prenos programa iz Berlina. — LANGENBERG 18: Večer in koncert orkestra. — 20.30: Prenos programa iz Berlina. — STUT-TGART 20.30: Prenos programa iz Berlina. — ZAGREB: »Polneti večer«. — BRNO 18.10: Pev-ski koncert. — 19.30: Orkestralen koncert. — 20.30: Koncert moškega tria. Nato prenos z razstave. — BUDIMPEŠTA 17.45: Orkestralen koncert. — 20.30: Skladbe za klavir. — 21: Simfonični koncert. — LONDON 19.15: Dvojak-ovi klavirski dueti. — 19.35: Mešan večer. — 20: Promenadni koncert orkestra in solistov. — PRAHA 19.30: Prenos programa iz Brna. — RIM 21: Leoncavallova opera »Glumaci«. — DUNAJ 16: Popolnanski koncert orkestra. — 17.50: Glasbena akademija. — 19.45: Hényjeva opereta »Suzi«. Nato večerni koncert lahke gla-sbe. — VARŠAVA 20.15: Orkestralen koncert. — STOCKHOLM 20.15: Večerni koncert orkestra.

Cene:

Naznanjam zaroko

Devetdeset rekrutov sem dobil v četo. S podvitimi nogami so sedeli na svojih rdečih, rmenih in modrih »san-dukih«, ko sem stopil prednje, da jih prvozem in pregledam, če je pošilka prištinskega okrožja dospela v redu. Začel sem:

»Nezir Bafti, Redžep Omera, Bečir Bekteš, Raman Imera, Emin Sali, Si-nam Kamera, Fejzula Idriz ...« do tri in trideset. Vsak je odgovoril: »Šiptar.« Zato sem radovedno in prijazno iskal lastnika imena: Milan Maksimović, ko se mi je v razkošni cirilici polkovnega pisarja zableščalo pred očmi, pripove-dujoč mi, da je bilo dano Srbu. Vsak Srb namreč že ob prihodu k vojakom zna toliko srbski, da pomeni glede učena nekakšno olajšanje med Arnavti, ki jih je treba naučiti in jezika i predpisane tvarine.

Od vsega začetka je kazalo, da bo Milan dober vojak: Kómis je pojedel brez težave, pri kotlu je vedno mole-doval, naj mu kuhar še nekoliko dolje, skoraj vselej je imel črevlja obuta vsa-kega na pravi nogi in redkokdaj je po-

zabil oviti ovojke, brez puške je pa prav res samo dvakrat v prvem tednu prišel v vrsto, potem jo je pa vselej imel.

To sem opazil mimogrede, zakaj osnovne pojme o vojni umetnosti vcep-ljajo novincem kaplarji. Zato pa za no-vince nekaj časa ni višjega čina od kaplarskega. Saj je znana anekdota o rekrutu, ki je bil po kaplarjevi kazni požarni in o dežurnem oficirju, ki je prišel pregledovat sobe. Na oficirjevo vprašanje, kje je četni dežurni, da ga no spremljal po sobah, je novinec sa-mo pokazal, v kateri sobi je.

»Ali si mutast, da ne govoriš? — in mirno stoji!« je nekoliko glasneje de-lal oficir.

Vojak pa je prestrašeno šepnil: »Ne larmai! Jerbo znaš, ako se probudi kaplar, propali smo ti i ja!«

To sem povedal, da boste umeli Mi-lana, ki je drugo nedeljo svojega služ-bovanja prišel v pisarno s pismom v roki in mi rekel:

»Gospodine, primio sam list te mo-lim, da mi ga pročitaš!« (Vikaj je tedaj še samo kaplarje!).

Z božjerno pisavo je opančar Ste-vo Lenardić za dvajset dinarjev napi-

saj Milanovemu očetu na celo polo — in zadnji stavek je bil že močno stis-njen — takšno pismo za sina:

Dragi Milane!

Prvo te pozdravljam ja, Stojan, otac tvoj i te pozdravlja majka i te po-zdravlja Rada i Kata i Dragana i Mla-den i Jovan i cela naša kuća i te po-zdravlja komšija naš lbro i žena mu Jelisava i Ljuba i Čedomir i cela nji-hova kuća i te pozdravlja Velja Nena-dović i žena mu Mara i Svetka i Rast-ko i Petar i cela njihova kuća i te po-zdravlja Velizar Protić i žena mu Sta-na i Joca i Stanoje i Marko i Lazo i i Mirko i Cvetana i cela njihova kuća i te pozdravlja Dimitrije Naumović i žena mu Vlasta i Nikola i Rade i Ruža i cela njihova kuća i te pozdravljam ja, Stevo Lenardić, koji sam list napisao i celo naše selo Čurlina. Drugo nema ništa novo. Da si zdrav!

Milan mi je z žarečim obrazom po-magal. Če nisem mogel hitro prebrati kakega imena zakaj poznal je vse. in mi je med branjem zaupal, da bo Pro-tičeva Cvetana njegova, če ne bo ostal pri vojaki, kar se bo zgodilo, če po-stane kaplar.

»Fala ti!« je dejal in odropotal iz pi-sarne. Prepričan sem bil, da me ni vi-kal samo zato, ker jim kaplar še ni bil povedal, da se to mora. Milan je nam-reč povelja izvrševal doslovno. Evo zgleda z vezbališča:

Milan se je bil pri prestrojevanju de-setine nekoliko zakasnil in kaplar ga je zato kaznoval rekoč: »Teci do ti-stele koruze!« Ker je bilo precej daleč, so vezbali dalje in kaplar ni opazil, da se Milan ni vrnil. Ko so čez eno uro imeli odmor, je pa nekdo opomnil, da Milana še ni nazaj. Kaplar je poslal tri, da ga poiščejo, in res so ga kmalu pri-vedli.

»Kje si bil?«

»Kaplare, spavao sam u kukuružu.«

»Tako! Spal si? Zakaj se pa nisi vr-nil?«

»Kaplare, zapovedali mi ste samo, neka trčim do kukuruza, a da treba, da se vratim, niste kazali!«

Z batalionom takih vojakov prema-gate svet! Po treh mesecih je Milan postal ka-plarski pripravnik in v četrtem je pi-sal domov prvo pismo. Ker je baje po-pisal dve poli, je skoraj gotovo sporo-čil pozdrave vseh 116 tovarišev in od-

govoril na vse pozdrave, ki jih je bil prejel.

Ko je postal kaplar, je prišel oče peš devet ur daleč in mi s solznimi očmi povedal, da mi najlepšo hčer, ki je iz-pod deset tisoč ne bi bil dal nikomur, da za sedem tisoč dinarjev.

Tam ženi tistejeto do to, ker je mo-ških več, kar se vidi tudi iz imen v Milanovem pismu.

Doslej sem bil neranjiv tudi za na-padalke z do to. Ta velikodušna ponu-ba in zavest, da bo tako pridobljena žena res moja, sta me pa nagnila, da sem obljubil priti in izbrati. Za petsto ali mogoče za celo hiliardko hom po-izkusil znižati ceno in prepričal bom čičo Stojana, da je sistem na obroke naprildnejši.

Bog ljubezni si je najbrže omislil na-mesto puščice novo, modernejše oro-žje, ker na devet ur peš daleč je s pu-ščico nemogoče zadeti, čeprav je člo-vek bog.

Ker iz Čurline redkokdaj gre pošta obnavljam kar iz Mitrovice:

Jaz in Rada ali Kata ali Dragana Maksimović zaročena.

Kosovska Mitrovica — Čurlina. Amor je namreč zadel v črno! —

Stanley Weyman:

Rdeča kokarda

Roman.

»Kdo bi si bil mislil, dragi!« sem vzkliknil in se naklonil. »Prav tebe iščem v Nimesu — in evo, našel sem te!«

Ko me je zagledal, je izprva kar okamenel od presenečenja; nato me je burno prijel za roko, podprl me med dlani in se zagledal vame z dolgim pogledom, v katerem je odsevala vsa nekdanja ljubezen.

»Adrien! Adrien!« je izpregovoril ves ganjen. »Ali je mogoče?«

»Da, moj dobri Louis. Kako srečen sem, da te vidim!«

»Ti — tukaj!«

»Da, tukaj.«

Tedaj je v moje začudenje počasi izpustil mojo roko; njegovo vedenje in njegov obraz sta se mahoma izpremenila, kakor se izpremeni lice hiše, ako ji zapreš oknice.

»Žal mi je,« je rekel z mrkim glasom in šele po dolgem premolu.

Nato je izbruhnil z neutajljivo jezo:

»Tako vam Boga, gospod! Zakaj ste prišli?«

»Zakaj sem prišel?«

»Da, zakaj?« je trpko ponovil. »Zakaj ste nas prišli motiti? Vi ne veste, koliko zla ste nam s tem povzročili! Sami ne veste!«

»Zato pam vem, koliko dobrega iščem,« sem odvrnil, ves osupel nad tem nenadnim, nerazumljivim napadom. »Tega nisem nikoli

88

skrival in ne skrivam nič zdej. Z nikomer še ni vaša rodbina slabše ravnila, nego je z menoj. Vaše vedenje v tem trenutku me sili, da vam to povem. Toda ko bom jutri govoril z gospo markizo, ji bom umel povedati, da si je premalo prizadejala, če me je mislila s tem izneveriti mojim čuvstvom. Povedal ji bom ...«

»Če boste govorili z njo! ... A govorili ne boste!« je rekel on.

»Pač, bom govoril!«

»Pravim vam, da ne!«

Gospa Catinotova je stopila med naju.

»Oh, prestanite!« je vzkliknila z glasom polnim srčne tesnobe.

»Mislila sem, da sta prijatelja. In evo ... komaj sta se spet srečala ...«

O Bog, da se ne bi bila!« je zavpil Louis in brezupno pobesil roke.

Kakor iz uma je stopil nekajkrat po sobi sem ter tja.

Domačica ga je pazno pogledala.

»Ne pomnim, da bi bili že kdaj tako govorili z menoj, gospod,« je rekla z očitajočim glasom. »Če sem zaslužila ... ali bolje,« je nadaljevala z iskječimi se očmi, »če to, da ste me našli v razgovoru z gospodom vikontom, po vašem mnenju opravičuje nezasišane misli z vaše strani, tedaj obsojate samega sebe, ne glede na to, da okrutno žalite mene in svojega prijatelja.«

»Nebo mi je priča, da se motite!« je vzkliknil on.

Toda ona se ni dala ustaviti.

To mi je premalo,« je povzela s trdim in smelim glasom. »Ves bodoči teden je ta hiša še moja, gospod Louis. Šele nato boste tu doma. In šele tedaj,« je dodala in glas se ji je zlomil od bolečine, »šele tedaj bom morda pozabila vaše nocojsnje vedenje. Šele tedaj

bo mogla nežna beseda iz vaših ust izbrisati surove besede, ki sem jih pravkar slišala.«

Njeni togi ni bil kos. Vrgel se je pred njo na kolena in jo prijel za roke.

»O, Katarina, prijateljica draga!« je vzkliknil ognjevit, poljubljaje ji drobne prste, ne da bi se menil za mojo prisotnost. »Odpustite mi! Odpustite nevrednežu! Vi ste mi vsa opora in vsa tolažba. Odkar sem ga zagledal, ne vem več, kaj govorim. Odpustite mi!«

»Odpuščam vam!« je rekla usmiljeno. »Vstanite, gospod!«

Kradoma si je otrla solzo in se nato ozrla name, vsa rožnata od sreče.

»Odpuščam vam,« je ponovila, »čeprav vas ne razumem. Ni še dolgo tega, kar ste tako ljubeče govorili o gospodu de Saux in — oprostite — tudi o svoji sestri; nocoj pa, ko stoji gospod de Saux živ pred vami, ste vsi nesrečni.«

»Kakor da nimam vzroka!« je dejal Louis in prepadeno vrgel oči po meni.

Skomignil sem z rameni.

»Naj bo,« sem rekel rezko. »A to, da sem izgubil vaše prijateljstvo, gospod, še ni razlog, da bi moral izgubiti tudi zaročenko. Prišel sem v Nimes, da poprosim za roko gospodične de Saint-Alais; in povem vam, da ne odpotujem, dokler je ne dobim.«

»To je blaznost!« je vzdihnil.

»Blaznost! Zakaj?«

»Zato, ker hočete nekaj, kar ni mogoče. Gospodične de Saint-Alais ni več v Nimesu ... vsaj za vas je ni.«

»Jaz pa vem, da je.«

»Najdite jo.«

Lisičje, polhove kože

In vse druge od divjačine kupuje in saneljivo dobro plaša D. Zdravil, Ljubljana, Florijanska ulica št. 9

Tricklje

»skrinjice in napisom trdke, za prevažanje blaga pripravne za trgovce, pekarne in mesarije, izdeluje »Tribuna« F. B. L., Ljubljana, Karlovska cesta 4

Otomane

v različnih vzorcih po 50, 60 in 65 Din otomanske pregrinjale, modroce itd. kupite najbolje pri Rudolfu Severju, tvornice tapet in škara pohištva, Maribor trg št. 9

PERI-SA-BENZIT!
PERI-SA-BENZIT!
PERI-SA-BENZIT!

Kemik izjavlja:

Barva je življenje blaga in obleke! Benzit-Nadmilo ne škoduje barvam, ker obstoji njegov kemični učinek samo v tem, da razkroji nesnago in maščobe - vsled tega konzervira Benzit-Nadmilo tkanine.

Barvaste tkanine se morajo najprej preskusiti, ako so pralne. Ako prenašajo pranje v topli ali mrzli vodi, se morajo v mrzli ali topli Benzit-milnici, oprati, večkrat temeljito izplakniti in posušiti v senci. Prepričajte se, kako lahko odstranjuje Benzit-Nadmilo mastne madeže iz oblek in razumeli boste, da razkroji Benzit-Nadmilo pri pranju vso nesnago in maščobo v perilu. To je pri pranju z navadnim milom mogoče samo tedaj, ako se perilo dolgo izkuhava, drgne in krtači.

Benzit-Nadmilo

TVORNICE ZLATOROG - MARIBOR

PERI-SA-BENZIT!
PERI-SA-BENZIT!
PERI-SA-BENZIT!

„Domača kopel“

(Rieselbad) popoln nadomestek za kopalnice za vsa kogar doslej že na stotine v uporabi v kralj. SHS v popolno zadovoljnost. Cena z navodilom: Din 270 franko dom po poštnem povzetju od tovarniške zaloge: Hoffmann, Maribor, Vrazova ulica 2. Preprodalci dobe visoke provizije!

En gros Specijalna En detail
trgovina vozičkov in koles

V zalogi kolesne opreme in igrače za otroke
Renoviranje koles, vozičkov in živinskih strojev
ZEMELROK OTON
Lastna tovarna: Tržaška cesta - Glinca.
Prodajalna: Ljubljana, Maribor trg št. 8.

Zahvala.

Delegat Državne komisije za zadeve ruskih akademikov se v svojem imenu in v imenu Zveze ruskih akademikov zahvaljuje vsem, ki so

cand. ing. V. TRAVINA

spremili na zadnji njegovi poti, posebno pa g. proti D. Jankoviču, rodbini dr. M. Pirca in profesorjem univerze.

Univ. prof. Ing. Grudinski.

TRAŽITE U SVIM TRGOVINAMA SAMO:

Jugobanāt - patent-brašno

JER ČETE BITI TEK ONDA VAŠIM PECIVOM ZADOVOLJNI!

Radi preselitive

prodajam ure, zlatnino, srebrnino, briljante, stenske ure, budilke, (hišne stoječe ure), alpaka srebro, nastavke s 25 %, popusta

IVAN PARIŽ, Ljubljana, Stari trg št. 20

Marija Klopčič

soproga sodnega oficijala v p.

dne 8. t. m. po kratkem trpljenju, previdena s tolažili svete vere, mirno preminula.

Pogreb nepozabne pokojnice bo v četrtek, dne 9. avgusta 1928 ob 3. uri pop. iz splošne bolnice na pokopališče k Sv. Križu.

Ljubljana-Radeče, 8. avgusta 1928.

Mestni pogrebni zavod

Zalujoči ostali.

„OLLA“ GUM..?

„OLLA“ je kot do kazano že desetletja vodilna kot najstarejša in dokazljivo tudi najza nesliviša 130

Obratovodjo,

verziranega v vseh delih parnega in električnega obrata, dobrega in agilnega organa izatorja, išče večje industrijsko podjetje. Obširne p. nudbe z navedbo dosedajega delovanja na Publicitas, Zagreb, Gunduličeva 11, p. d. Za — 16986

Dunajski velesejm

(Wienermesse) 9552

2. — 8. SEPTEMBER 1928

(v rotundi do 9. sept.)

POSEBNE PRIREDITVE:

Tehnične novosti in iznajdbe. — Mednarodna pristaniška razstava. — Reklamna razstava. — Dunajski modni salon za kužovino. — Razstava živil in naslad. — Vzorčna razstava poljedelstva in gozdarstva.

Prvi avstrijski živinski sejem (4. — 6. sept. 1928)

Razstava plemenite živine. — Razstava klavne živine. — Razstava konj. Brez vizuma! S sejemsko izkaznico in potnim listom prost prehod brez avstrijske meje. Ogrski prehodni vizum se dobi proti predložitvi sejemskih izkaznic na meji.

Značno znižane voznine na vseh jugosl. avstr. in ogrsk. železnicah, na Donavi, Jadranskem morju in zračnih progah. — Pojasnila vseh vrst kakor tudi sejemске izkaznice (po 40 Din) se dobe pri WIENER MESSE — A. G., Wien VII.

kakor tudi — dokler traja lipski sejemski sejem — pri informacijski pisarni v Leipzigu, Osterr. Messhaus in vseh častnih zastopništvih:

v Ljubljani: Avstrijski konzulat, Turjaški trg št. 4.

v Ljubljani: Zveza za tujski promet za Slovenijo, Aleksandrova 8.

v Ljubljani: Josip Zidar, Dunajska c. 31.

MALINE

kupuje

Lovro Sebenik, Ljubljana
Knezova ulica (Sp. Siška)

Več samostojnih

livarjev

za železo

sprejme tvornica strojev in livarna železa

Zagreb, Magazinska cesta 11

Do sedaj najcenejša trdka v državi

MEINEL & HEROLD

Tovarne glasbil, gramofonov in harmonik

R. Langer MARIBOR št. 101-A

Violine od Din 30.- d. Kocne harmonike od Din 60.-

Gramofoni od Din 99.- d. Gramofoni od Din 345.-

Zahtevajte naš veliki katalog, katerega vam pošljemo brezplačno.

Razpis.

Razpisuje se do 15. avgusta t. l.

služba s'uge

za meščansko šolo.

Prednost imajo prosilci z izkušnjo za centralno kurjavo.

Krajevni šolni odbor v Trbovljah,
dne 5. avgusta 1928.

Objava.

Uprava Državnih Monopola održače na dan 3. septembra 1928, g. III. oферtalnu licitacijo za nabavku fabrikacijskih mašina t. j. tri pržonika, tri mašine za hladjenje, sejanje i mešanje duvana i tri elevatora za Fabrike Duvana u Nišu, Sarajevu i Mostaru.

Uslovi, planovi kao i sva ostala obaveštenja mogu se dobiti svakog radnog dana u kancelariji Industrijskog Odeljenja Uprave Držav. Monopola I. M. Br. 10965 od 3.-VIII. 1928. god.

„Underwood“

pisalni stroji ima svetovni sloves

nad 2.000.000 strojev v prometu, nedosegljiv v trpežnosti in vsled tega najcenejši

LUDVIK BARAGA LJUBLJANA

Selenburgova ulica št. 6/I.

Telefon 31-98

„WECK“

čaje in aparati za vkuhanje najzanesljivejši.

Tovarniška zaloga „Weck“ pri trvdki

»FRUCTUS« Ljubljana, Krekov trg 10-I

Celje: J. JAGODIČ. Maribor: K. LOTZ.

Dunaj - Hotel Posto

I. Fleischmarkt 24 — Telefon: 7852

Edini slovanski hotel na Dunaju.

Preko sto moderno opremljenih sob: toplo in mrzlo vodo, telefonom in centralno kurjavo Kopelji v hiši Prvo vrstna dunajska kuhinja Plzensko pivo

MALINE

kupuje vsako množino

„ALKO“ 9647

d. z o z Ljubljana-Kolizej.

Trgovskega potnika

sprejme špecijska trgovina v Ljubljani za Ljubljano in okolico. Ponudbe na ogl. odd. „Jutra“ pod „Trgovina 600“.

Posetite

5.

OSIJEŠKI VELESEJEM

Od 5. — 15. avg. 1928.

Vožnja za polovično ceno na vseh železnicah in parobrodih

LEGITIMACIJE

za 10 Din pri čast. zastopstvu:

PRVA HRVATSKA ŠTEDIONICA

Aleksandrova cesta. Telef. 20-11

PUTNIK D. D.

Dunajska cesta 1. Telef. 24-72